

Sezon na Karkonosze

Ciekawostki
i rady dla turystów
w Karkonoszach

KRKONOSE.EU

Zapraszamy! Wycieczki piesze, rowerowe, cyklobusem, na czeską i na polską stronę gór

■ Postaci „Bajkowych Karkonoszy i Podkrkonoši“ prezentują się

■ Karkonosza Karkonosze i Przedgórze Karkonoszy

■ Kąpiele w górskiej wodzie

■ Parki rozrywki nie tylko dla dzieci

■ Nowe ścieżki – trochę nauki, trochę zabawy

■ Projekt „Via Fabrilis” – c.d.

■ Karkonoski Park Narodowy – edukacja

■ Pieszko po górach i przedgórzu w Czechach i w Polsce

■ Zapomniane punkty widokowe polskich Karkonoszy

■ Punkty i wieże widokowe oraz panoramy

Karkonosza Karkonosze i Przedgórze Karkonoszy

Uosobieniem Karkonoszy jest mityczna postać Ducha Gór – Karkonosza, zwanego w Polsce też Liczyrzepą. Wiele osób zna go z karkonoskich bajek oraz czeskich wieczorynek, powstałych na motywach opowiadań Bożeny Šimkovej.

Karkonosz jest mężem mądrym. Obserwuje swoje królestwo, jego bystre rzeki, mieniające się w nich rybki, szemrzące strumyczki, rozległe lasy, kwitnące i pachnące łąki pełne pszczoł, kolorowe kwiaty, tajemnicze, niedostępne podziemia, różne żyjące na wolności zwierzątka, latające i podśpiewujące sobie pod dziobem ptaszki. Obserwuje też mieszkańców i przyjezdnych. Zachęca do szanowania gór, do zdobywania nowych wiadomości, poznawania Karkonoszy. Karkonosz nie jest sam. Ma grupkę przyjaciół – ptaszka Sójkę, mamę Hankę i Pana Gajowego. Sójka wie o wszystkim. A co wie, to powie. Wszystko wygada, wypaple. Ma szybkie

skrzydełka i bystry umysł. Opowiada o nowościach i ciekawych wydarzeniach z gór i przedgórze. Hancja, podobnie jak każda pilna mama, będzie Wam często towarzyszyć. Pokaże bajkowe ścieżki, poleci miejsca, w których spotykają się górale, gdzie odbywają się targi, jarmarki, wydarzenia kulturalne. Poopowiada o zabytkach, zaprosi na ciekawe wycieczki nie tylko w wysokie góry, ale też na przedgórze. Pan Gajowy jest sportowcem ciałem i duchem. To zapalony rowerzysta, wytrzymały pieszy turysta, zdolny narciarz i miłośnik przyrody. Oprowadza po ścieżkach edukacyjnych, dba o oznakowanie turystyczne i narciarskie w terenie, pilnuje, żeby były opracowywane

i dostępne aktualne mapy, żebyście nie błądzili po górach. Z Karkonoszem i jego przyjaciółmi spotkać się można na każdym kroku. Orowadzą Was po całej okolicy. Są bardzo dumni z miejsca, w którym żyją – dlatego chcą wszystko pokazać. Chcą, żeby wszystkim się w Karkonoszach i na przedgórzu podobało, żeby wszyscy mieli dobry nastrój i miłe wspólne przeżycia.

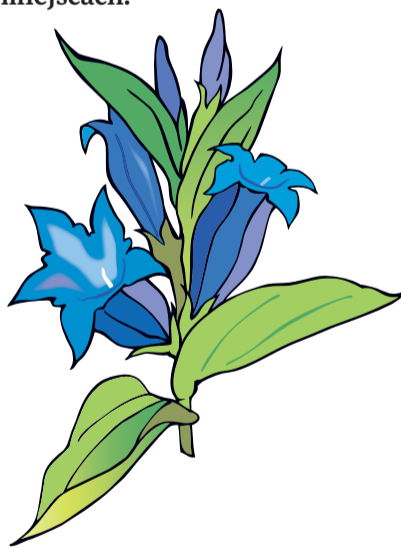
Karkonosz, Sójka, Hanka i Pan Gajowy zostali namalowani

Postaci Karkonosza, Sójki, Hanki i Pana Gajowego będą Wam towarzyszyć na materiałach promocyjnych, na plakatach, stronach internetowych www.pohadkove.krkonose.eu i www.podkrkonosi.eu, na Facebooku, w cyklobusach i w wielu innych miejscach.

Karkonosz i Hanka

Któż nie chciałby spotkać podczas wędrówek po górach żywego Karkonosza – męża w kapeluszu, z kosturem i w wysokich butach? Albo zobaczyć się z Hanką w fartuszkach i sznurowanej kamizelce? U nas jest to możliwe. Spotkać ich można podczas różnych wydarzeń społeczno-kulturalnych oraz imprez skierowanych do dzieci.

Sfotografuj się na pamiątkę

Dziewczeta i chłopcy – ale również osoby dorosłe! – zachęcamy do fotografowania się w figurach Karkonosza i Hanki. Są one naturalnej wielkości, wykonano je z mocnego materiału. Wystarczy w otworze

umieścić swoją twarz i już stajemy się – przynajmniej na fotografii – Władcą Gór albo Hanką. Figury dostępne będą podczas różnych imprez organizowanych przez Związek Gmin Karkonosze i nie tylko.

Postaci żyją swym własnym życiem

Przygody Karkonosza i jego przyjaciół będą motywować do odwiedzania różnych miejsc, do zbierania naklejek, pieczętek itp. Historyjki przeznaczone są specjalnie dla dzieci.

Już czas zacząć zabawę! Przygotowaliśmy dla Was: Gra „Śladami Karkonosza i Przedgórze Karkonosza” – zbieraj pieczątki

Zapraszamy do zagrania w grę, która polega na zbieraniu pieczętek. W karkonoskim ośrodku informacji można otrzymać za darmo dwie składane mapki z miejscami na przybijanie pieczętek. Następnie należy odwiedzić „pieczętkowe” miejsca (są z góry określone), odpowiedzieć na jakieś pytanie albo rozwiązać zadanie, a na mapie przybić pieczętkę. Gra oprowadzi Was po Bajkowych Karkonoszach. Druga mapka wiedzie drogą Karkonosza na Przedgórze Karkonoszy – np. do ZOO w Dvůr Králové, na zamek Pecka, na zamek Kuks, pokazuje ścieżki edukacyjne, prowadzi na szczyt Zvičina itp. Za 15, 30 i 50 pieczętek zebranych w Karkonoszach lub za 10, 15 i 20 pieczętek zebranych na terenie ich przedgórze dzieci otrzymają w ośrodku informacji mały prezent.

Wyruszamy w drogę Zapraszamy w Karkonosze i na Przedgórze na wędrowkę z questingiem

Questing to rodzaj gry dla dzieci i dla dorosłych. Trochę przypomina poszukiwanie skarbów. Jest to turystyka z nagrodami, które otrzymuje się na trasie – w postaci różnych ciekawostek, albo na mecie – w postaci drobnych upominków. Trzy takie questy, pod wspólną nazwą „Wędrowki Karkonosza”, oprowadzą nas po atrakcjach przyrody i po partiach grzbietowych Karkonoszy. Na poszczególnych przystankach szuka się wskazówek mających pomóc w rozwiązaniu zagadki i kontynuowaniu wędrowki. Po przejściu całej trasy uzyskuje się rozwiązanie krzyżówki, a tym samym poznaje drogę do skarbu.

Pobaw się w Geocaching

Geocaching to zabawa w poszukiwanie skarbów za pomocą GPS. Nawigacja pomaga w ich odnalezieniu. Po drodze trzymać się trzeba wskazówek i spełniać zadania. Na terenie Karkonoszy i Przedgórze znajdziemy kilkadziesiąt

skrytek (tzw. „geocache”). Zapraszamy do udziału w grze! Na stronie www.pohadkove.krkonose.eu znaleźć można mapę (w formie elektronicznej w formacie pdf) z miejscami, w których znajdują się najciekawsze skrytki.

Jak się wszystkiego dowiedzieć?

Spoty video

Dla użytkowników Internetu przygotowane zostały dwa spoty video. Poszczególne ujęcia przedstawiają mieszkańców, historię, regionalne zwyczaje, dawną stylizację, karkonoską przyrodę, piękno parku narodowego, zabytki architektury. Spoty obejrzeć można na www.pohadkove.krkonose.eu, www.pohadkove.krkonose.eu, www.podkrkonosi.eu, Facebook, Youtube i in.

Chcą Państwo dowiedzieć się więcej?

Po bardziej szczegółowe informacje na temat kampanii „Karkonosza Karkonosze i Przedgórze Karkonoszy” zapraszamy na www.pohadkove.krkonose.eu.

Kotlina Jeleniogórska żyje

Jelenia Góra leży u podnóża Karkonoszy. Miasto ma ponad 900 lat tradycji, korzystne położenie niedaleko górskich grzbietów i bogatą historię. Jego wizytówką jest piękna architektura świecka i sakralna, rynek główny z centralnie posadowionym ratuszem i kamienicami z kompletem podcieni, część uzdrowskowa z zabudowaniami uzdrowskowymi, zespołem poklasztornym, parkami Zdrojowym i Norweskim, a także leżące w pobliżu miasta pałace i ogrody. Jelenia Góra jest jednym z najpiękniejszych miast Dolnego Śląska. A wszystkie drogi stąd prowadzą w góry.

Miasto Jelenia Góra oraz Powiat Jeleniogórski i leżące w powiecie miejscowości wydają dla swoich mieszkańców, a także odwiedzających okolicę turystów krajowych i zagranicznych, wiele materiałów promocyjnych, w których zapoznać się można z bogatą historią, ciekawostkami, pięknem przyrody, a także

aktualną ofertą i propozycjami wycieczek.

Spośród publikacji wybraliśmy kilka, które postanowiliśmy tu Państwu zaprezentować. Otrzymał je można między innymi w jeleniogórskim Centrum Informacji Turystycznej.

Nie jest to oczywiście jedyny sposób dowiedzenia się czegoś. Pozyskać informacje i zapoznać się z ofertą, ciekawostkami i przyrodą można także na stronach internetowych. Przewodniki, mapy i inne materiały drukowane są jednak nadal ciekawym pomocnikiem, z którego warto korzystać podczas wycieczek.

Jelenia Góra aktywnie – Propozycje tras wycieczek rowerowych i nordic walking

Drukowany przewodnik opisuje dziesięć pieszych i dziesięć rowerowych tras o trzech poziomach trudności. Do każdej trasy wydrukowana jest mapka, opis, dołączone kilka fotografii i wybrane ciekawostki przy trasie. Oto trasy piesze – nordic walking – i rowerowe:
1. Jelenia Góra – Stare Miasto (1,1 km, 30 minut),
2. Jelenia Góra – Cieplice (4 km, 60 minut),
3. Jelenia Góra – Stanisław – Witosza – Krzyżowa Góra – Mysłakowice (12 km, 3,5 godziny),
4. Dom Hauptmanna – Przełęcz Żarska – zamek Chojnik – Jelenia Góra – Sobieszów (7,5 km, 2 godziny),

5. Jelenia Góra – Jeżów Sudecki – Jelenia Góra (16,5 km, 4–5 godzin),
6. Jelenia Góra – Janowice Wielkie – Przełęcz Karpnicka – Bobrów – Wojanów – Łomnica – Jelenia Góra (16,5 km, 4–5 godzin),
7. Goduszyn – Perła Zachodu (10 km, 2,5 godziny),
8. Maciejowa – Łomnica – Wojanów (5,20 km, 1,5 godziny),
9. Jelenia Góra – Jelenia Góra przez grodzisko, pałac Dziwiszów (9 km, 2 godziny),
10. Szlakiem pałaców – Jelenia Góra – Pałac Paulinum, Pałac Łomnica, Pałac Wojanów, Pałac Bobrów (6 km, 1,5 godziny).

W drugiej części przewodnika znajdziemy następujące trasy:
1. Jelenia Góra Centrum (8,5 km, 1 godzina),

2. Perła Zachodu (12 km, 1–1,5 godziny),
3. Cieplice (5 km, 1 godzina),
4. Pałace i ruiny zamku Kesselburg (31 km, 2,5–3 godziny),
5. Zapora Pilchowice (35 km, 3–3,5 godziny),
6. Jelenia Góra – Michałowice (26 km, 2 godziny),
7. Jelenia Góra – Pałace i wieża widokowa w Radomierzu (36 km, 3 godziny),
8. Jelenia Góra – Ruiny Zamku Księcia Henryka na Grodnej – Cieplice (13 km, 1 godzina),
9. Przełęcz Karkonoska – najtrudniejszy podjazd w Polsce (33 km, 3–4 godziny).

Przewodnik otrzymać można za darmo w Centrum Informacji Turystycznej w Jeleniej Górze.

Przewodnik „Zapomniane Punkty Widokowe” inspiracja dla miłośników turystyki pieszej

🏠 www.zapomnianepunkty.karr.pl

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. we współpracy z czeskim partnerem Związkiem Karkonosze wydała ciekawy i w profesjonalny sposób opracowany przewodnik pt. „Zapomniane Punkty Widokowe” z podtytułem „Dla miłośników turystyki”. Jest to zestawienie miejsc z pięknym widokiem, które w czasach swojej świetności były często odwiedzane.

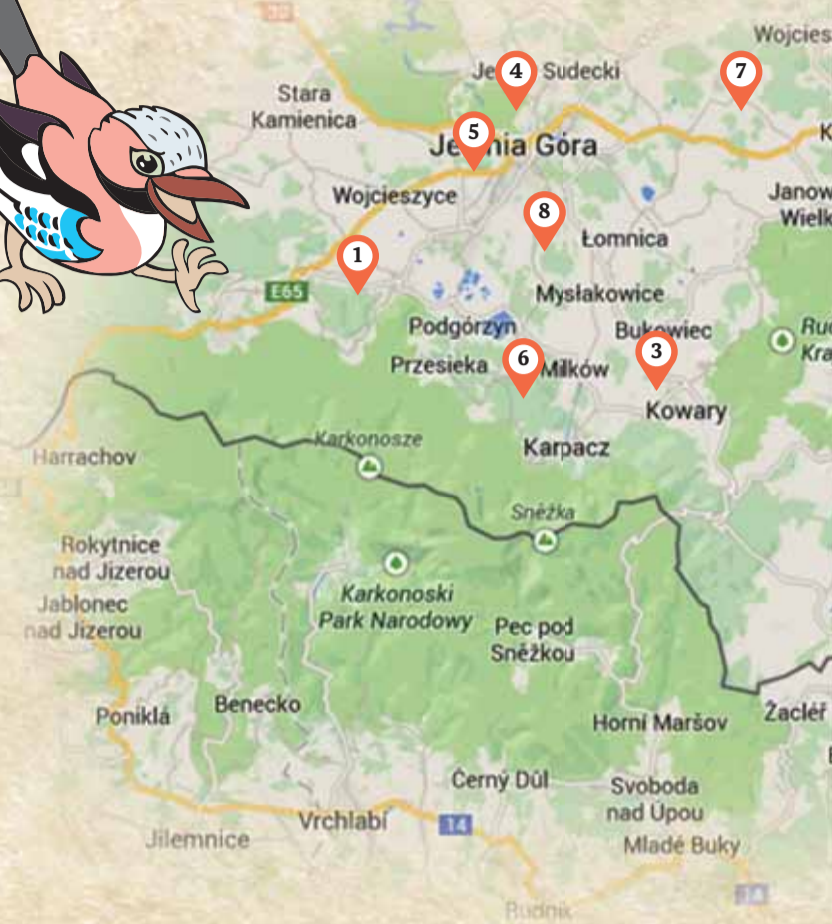
Polska część Sudetów nie może uskarżać się na małą ilość miejsc z pięknymi widokami. Jednak wiele dawnych punktów widokowych po II wojnie światowej straciło atrakcyjność, zostało zarośniętych przez las, który przesłonił widoki, znalazło się poza szlakami turystycznymi, nie jest zaznaczonych na mapach, albo po prostu – zostało zapomnianych. Większość tych miejsc jest trochę oddalonych od ośrodków turystycznych i znajduje się w mniej znanych rejonach. Oprócz drukowanego dwujęzycznego przewodnika pt. „Zapomniane Punkty Widokowe” opracowana została także strona internetowa. Jest to wyjątkowy projekt, szczególnie dla osób lubiących odwiedzać mniej popularne i uczęszczane miejsca. Przedstawiamy Państwu przewodnik, prezentując krótkie streszczenia na temat poszczególnych, wybranych miejsc.

Osoby zainteresowane mogą ściągnąć sobie nieodpłatnie całą treść przewodnika, który zamieszczony jest na stronie: www.zapomnianepunkty.karr.pl

Główną ideą projektu było zaprezentowanie potencjału punktów widokowych po polskiej stronie gór i na terenie przedgórza, zmierzające do wzrostu turystycznej atrakcyjności regionu i zwiększenia ruchu turystycznego na terenie pogranicza polsko-czeskiego.

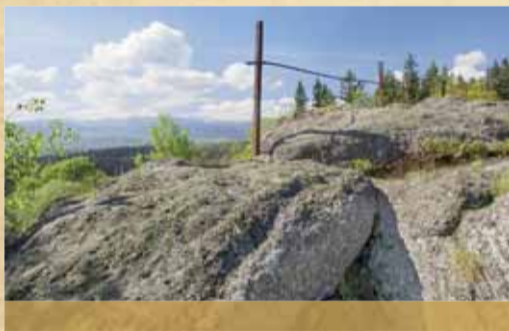
Punkty i wieże widokowe po czeskiej stronie Karkonoszy prezentujemy w innym miejscu „Sezonu na Karkonosze”.

Punkty widokowe

1

Bobrowe Skały

wysokość n.p.m.: 610 m, współrzędne 50.871922, 15.585237, teren gminy Piechowice, obecny kąt widokowy: 270°

Jak tam dotrzeć? Bobrowe Skały dostępne są z trzech kierunków: od Piechowic przez Górzyniec szlakiem zielonym, od Piastowa szlakiem niebieskim i od Kopańca – Kozia Szyja przez Babią Przełęcz szlakiem niebieskim.

Bobrowe Skały to granitowo-gnejsowy masyw skalny we wschodniej części Grzbietu Kamiennickiego. Grupa skalna składa się z kilku wieżyc o wysokości do 30 m, stanowiących doskonałe miejsce do wspinaczki skałkowej. Niektóre ściany wyposażono w ringi do wspinaczki. Na najwyższej skale – zaopatrzonej w zdekompletowane barierki – znajduje się skalna platforma widokowa, na którą prowadzą stalowe schody.

Bobrowe Skały od dawna były jednym z głównych miejsc odwiedzanych przez kuracjuszy z Cieplic. Łatwo dostępny punkt widokowy przyciągał interesującą panoramą.

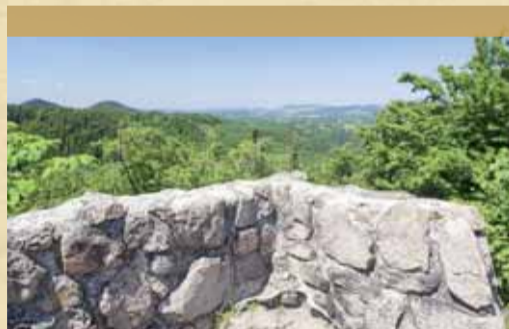
2

Zamek Bolczów

wysokość n.p.m.: 561 metrów, współrzędne 50.860607, 15.911379, teren gminy Janowice Wielkie, obecny kąt widokowy: ok 60 stopni

Jak tam dotrzeć? Na zamek Bolczów idzie się z Janowic Wielkich od dworca PKP zielonym szlakiem.

Przez zamek Bolczów przebiega Szlak Zamków Piastowskich (zielony). Bolczów leży na granitowych skałach Grzbietu Zamkowego w Rudawach Janowickich. Dookoła porośnięty jest starym lasem świerkowo-sosnowym z domieszką buka i dębu. Bolczów zbudowano w XIV wieku. Zamek był wielokrotnie niszczony i odbudowywany, dlatego jego wygląd często się zmieniał. Obecnie wchodzi w skład powstałego w 2008 roku Parku Kulturowego Kotliny Jeleniogórskiej, a Rudawy Janowickie należą do Rudawskiego Parku Krajobrazowego. Ruiny zapisane są w rejestrze zabytków.

3

Brzeźnik

wysokość n.p.m.: 555 metrów, współrzędne 50.808760, 15.823691, teren gminy Kowary, obecny kąt widokowy: ok. 90 stopni

Jak tam dotrzeć? Do punktu można dojść ścieżkami leśnymi od obwodnicy Kowar, najbliższy szlak – koloru niebieskiego – przebiega przez Przełęcz pod Brzeźnikiem w odległości 1100 m.

Brzeźnik to szczyt na zachodnim skraju Rudaw Janowickich, porośnięty lasem świerkowym, położony na północnych krańcach miasta Kowary. W XIX wieku Brzeźnik należał do majątku hrabiego von Reden z Bukowca i był elementem zespołu parkowo-pałacowego. Na szczycie znajdują się Babie Skałki, na których hrabina von Reden urządziła punkt widokowy, a na wzgórzu szereg ścieżek spacerowych z ławeczkami dla odpoczynku.

4

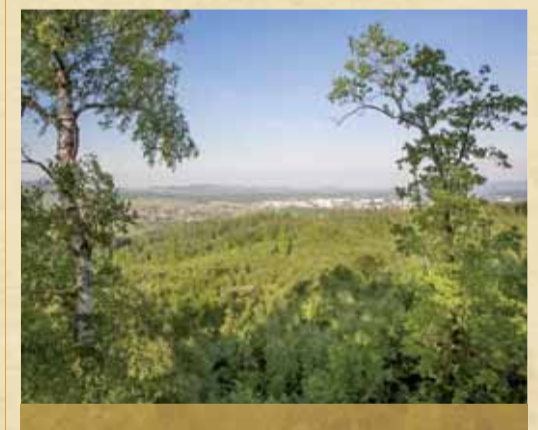
Gapy

to punkt widokowy na skałce Progi, wysokość n.p.m.: 470 metrów, współrzędne 50.920215, 15.720833, teren gminy Jelenia Góra, obecny kąt widokowy 120 stopni

Jak tam dotrzeć? Od schroniska PTK Perła Zachodu leśnymi, nieoznakowanymi ścieżkami lub z Jeleniej Góry.

Gapy to rozległe, zalesione świerkami wzniesienie, usadowione pomiędzy Bobrem a Jeżowem Sudeckim.

Z tego właśnie miejsca malarze często uwieczniali panoramę miasta z Karkonoszami w tle. Wzniesienie posiada dość gęstą sieć dróg leśnych i ścieżek. Później popularność tego punktu zmalała, a na popularności zyskało miejsce na skraju lasu – Złoty Widok, z rozleglejszym widokiem na okolicę, który jednak dziś jest zasłonięty przez drzewa.

Jak jeszcze lepiej poznać Ziemię Jeleniogórską?

Najlepiej połączyć dwa dobre sposoby i okolicę poznawać osobiście i z publikacji

Powiat Jeleniogórski dla swoich mieszkańców, turystów krajowych i zagranicznych wydaje cały szereg drukowanych materiałów promocyjnych. Niektóre ciekawe wybraliśmy dla Państwa i krótko przedstawiamy:

Czterojęzyczny przewodnik po Karkonoszach

Na 113 stronach znajdziemy całe mnóstwo pożytecznych informacji. Pomysł wycieczek pieszych, nordic-walkingowych, górskie trasy rowerowe z wycinkiem mapki dla lepszej orientacji i pięknymi fotografiami, oprócz tego pomysły na wycieczki rowerowe, miejsca proponowane rodzinom z dziećmi, możliwości konnych przejażdżek, uprawiania sportów wodnych, informacje o zabytkach, lataniu i jeździe na nartach. Przewodnik otrzymać można za darmo w Centrum Informacji Turystycznej w Jeleniej Górze.

Tradycje Turystyczne Karkonoszy i Gór Izerskich

Krótkie, ale bogate w informacje teksty zapoznają turystę z Królestwem Ducha Gór – szlakami w Karkonoszach i Górach Izerskich. Dowiemy się, jak szukano skarbów w górach, skąd wzięła się turystyka w uzdrowiskach, jak żyło się w górach, poczynając pasterskim szałasem, a na schronisku turystycznym kończąc, co kupowano w Karkonoszach, jakie są ciekawostki w górskich uzdrowiskach i jak dojechać w Karkonosze z różnych miejsc. Przewodnik przedstawia stare publikacje, ryciny, litografie, dawne koncesje, rozmaite fotografie, obrazki na szkle, obrazy i malowidła. Teksty są w języku polskim, czeskim i niemieckim.

Informacje praktyczne

W wydanej we Szklarskiej Porębie składowej ulotce pt. „Informator praktyczny” zawarte są informacje o wszystkim, co w regionie warto jest zobaczyć i odwiedzić. Znajdziemy to na przykład muzea i galerie, atrakcje przyrody, zabytki i wiele innych. Ulotkę otrzymać można bezpłatnie w ośrodkach informacji w Jeleniej Górze i Szklarskiej Porębie.

Mapa Tradycji Turystycznych Karkonoszy i Gór Izerskich, prezentuje tradycje szklarskie, walońskie, turystyczne, a także ciekawe miejsca i muzea.

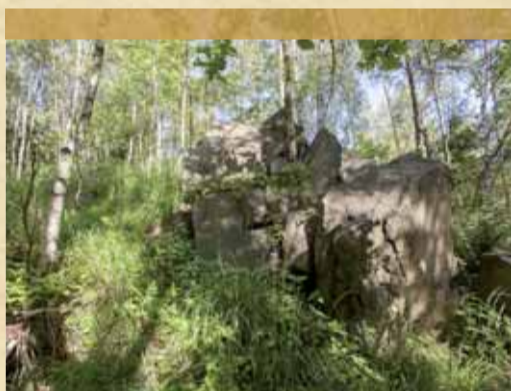

Oba materiały opracował Powiat Jeleniogórski, teksty napisał Piotr Gryszel, korzystając z wielu materiałów archiwalnych (Muzeum Karkonoskie, zamek Chojnik, Dom G. i C. Hupmannów, muzeum W. Hoffmana, Muzeum Mineralogiczne i Muzeum Ziemi w Szklarskiej Porębie, Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu oraz wiele innych).

5

Godzisz

to punkt widokowy, wysokość n.p.m.: 505 metrów, współrzędne 50.895968, 15.698818, teren gminy Jelenia Góra, obecny kąt widokowy: 60 stopni
Jak tam dotrzeć? Istnieje możliwość dotarcia na miejsce nieoznakowanymi drogami i ścieżkami polnymi i leśnymi, jednak w momencie powstawania tego przewodnika w pobliżu góry Godzisz nie prowadził żaden szlak.

W najbliższym czasie Stowarzyszenie Goduszyn i PTTK planują wytyczenie tu szlaków spacerowych, a także pieszego szlaku niebieskiego z Cieplic przez Godzisz, Perłę Zachodu, Gapy do Jeżowa Sudeckiego. Godzisz to zalesiona kulminacja rozległego masywu wchodzącego w skład Wysoczyzny Rybnicy. Dawniej był popularnym celem wycieczek, znanym i opisywanym w przewodnikach.

Mapa Rowerowa Kraina – mapa tras rowerowych Szklarskiej Poręby i okolic zainteresowanym prezentuje trasy turystyczne prowadzące po malowniczych szlakach w Karkonoszach i Górach Izerskich. Przy wytyczeniu tras starano się unikać szos, szosy służą tylko do doprowadzenia turysty rowerowego do miasta, w celu zwiedzenia jego centrum, a następnie wyprowadzenia go z powrotem poza miasto, na ścieżki leśne i szutrowe (tych jest najwięcej). Trasy pomyślane są jako pętle, które można dowolnie łączyć. Każda pętla zaprowadzi turystę z powrotem w punkt wyjścia. Do wyboru są trasy proste, przeznaczone dla zaczynających dopiero rowerzystów górskich i trasy trudne dla wytrawnych rowerzystów. Trasy są zaznaczone na mapie, określony jest stopień trudności, różnica wysokości. Każda trasa opatrzona jest krótkim opisem.

Mapę opracowało miasto Szklarska Poręba.

6

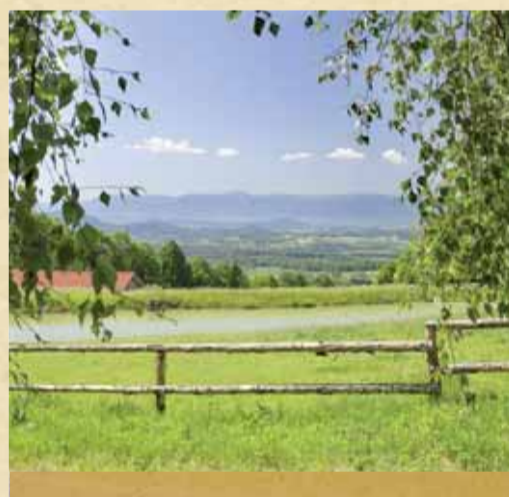
Grodna (Zamek Księcia Henryka)

Był punktem widokowym już w I połowie XIX wieku, wysokość n.p.m.: 504 metrów, teren gminy Podgórzyn, sołectwo Staniszów, współrzędne: 50.835298, 15.723283, obecny kąt widokowy: 90 stopni (tylko zimą, gdy nie ma na drzewach liści)
Jak tam dotrzeć? Do punktu widokowego prowadzi kilka łatwo dostępnych dróg leśnych, oznakowanych turystycznie: szlak żółty – ze Staniszowa, z Sosnówki i szlak niebieski – z Marczowa.

7

Szałas Muflon

wysokość n.p.m.: 600 metrów, współrzędne: 50.933044, 15.887570, teren gminy Janowice Wielkie, obecny kąt widokowy: 130 stopni.
Jak tam dotrzeć? Do Szałasu Muflon można dostać się samochodem, skręcając z głównej drogi biegnącej przez Komarno w prawo, na rozwidleniu przed kościołem katolickim w kierunku na Radomierz; po przejechaniu ok. 800 m w lewo w dość wąską, asfaltową drogę pnącą się pod górę. Po ok. 1 km trzeba skręcić w lewo, wjeżdżając już bezpośrednio na obszar należący do Szałasu.

• Łysa Góra, **wysokość n.p.m.:** 691 metrów, **współrzędne:** 50.960584, 15.801494, teren gminy Jeżów Sudecki, **obecny kąt widokowy:** 120 stopni

• Okole, **wysokość n.p.m.:** 721 metrów, **współrzędne:** 50.980790, 15.818040, teren gminy Jeżów Sudecki, **obecny kąt widokowy:** ok. 260 stopni (z małymi przerwami spowodowanymi okoliczną roślinnością)

• Starościńskie Skały, **wysokość n.p.m.:** 718 m, **współrzędne:** 50.844760, 15.905380, teren gminy: Janowice Wielkie (od 1989 roku skały leżą na terenie Rudawskiego Parku Krajobrazowego), **obecny kąt widokowy:** 360 stopni

• Wielka Kopa, **wysokość n.p.m.:** 871 metrów, **współrzędne:** 50.844760, 15.905380, teren gminy Marciszów, **obecny kąt widokowy:** 80 do ok. 130 stopni

8

Witosza

wysokość n.p.m.: 483 metrów, współrzędne: 50.852565, 15.73612, teren gminy Podgórzyn, obecny kąt widokowy: ok. 120 stopni (w kierunku południowo-zachodnim).
Jak tam dotrzeć? Albo ścieżką i schodami od Staniszowa, czyli od zachodu (szlak żółty), bądź tą samą ścieżką od wschodu, szlakiem żółtym z Jeleniej Góry – Czarnego albo szlakiem zielonym z Mysłakowic. Od strony Staniszowa wejście na szczyt wiedzie ścieżką oraz kamiennymi schodami – jest ono dobrze oznakowane i zabezpieczone barierkami. Na samym szczycie, poniżej resztek byłego pomnika, od strony południowo-zachodniej znajduje się platforma widokowa, zabezpieczona metalową barierką. Na platformie stoi drewniany stół z ławami, wyznaczono tu także miejsce na ognisko.

• Zakręt Śmierci, **wysokość n.p.m.:** 775 metrów, **współrzędne:** 50.849104, 15.536038, teren gminy Szklarska Poręba, **obecny kąt widokowy:** 270 stopni (widok częściowo zasłonięty wierzchołkami drzew).

• Sośnia – południowe zbocza, **wysokość n.p.m.:** 420 metrów, **współrzędne:** 50.921036, 15.774380, teren gminy Jelenia Góra, **obecny kąt widokowy:** ok. 150 stopni

• Dnia 2 października 2014 r. po polskiej stronie po rewitalizacji otwarto punkt widokowy „Altana Miłości” – Kudowa Zdrój.

• Dnia 5 października 2014 r. udostępniono odremontowaną wieżę widokową na **Górze św. Anny** – Nowa Ruda.

• **Rozhledna Radków** – Wieża widokowa „Suszynka” w gminie Radków otwarta została 19.12.2014 r.

Kiedy grzbiety gór pokryte są jeszcze białym śniegiem, kolorystycznie kontrastującym z niebieskim niebem, a zbocza opromieniają promienie słońca, sylwetki gór widoczne są wyraźniej. Jest to znak, że należy wyruszyć na podbój wież i punktów widokowych. A którą wieżę wybrać? W zeszłym roku, 11 listopada 2014 r. otwarta została wieża widokowa Eliška koło twierdzy Stachelberg.

Wieża widokowa Eliška koło Žacléřa

Wieża widokowa Eliška w pobliżu twierdzy Stachelberg koło Žacléřa. Obejrząc z niej można Góry Kruce, Jastrzębie i Orlickie oraz Podgórze Karkonoskie (Krkonošské podhůří), zaś po polskiej stronie Lubawkę i okolice oraz Kamienną Górę i zachodnią część Ziemi Kłodzkiej w rejonie Szczelińca. Wieżę wybudowano w ramach projektu „Miejsca pełne widoków w Euroregionie Glacensis”. Szczegółowe informacje o budowie znaleźć można na tablicy informacyjnej (w języku czeskim, polskim, niemieckim i angielskim) zamontowanej koło wieży widokowej albo poprzez zeskanowanie kodu QR i wejście na stronę.

Obejrzyj Karkonosze...

Prezentujemy Państwu kilka panoramicznych widoków, które przy sprzyjającej pogodzie można podziwiać ze szczytowych partii Karkonoszy. Z pewnością przyda się Państwu krótki opis takich miejsc, które zachwycają cichym pięknem, jednocześnie wzbudzając szacunek swą potęgą i zaklętą w nich mądrością wieków.

Na pierwszym miejscu wypada wymienić Śnieżkę i widok z jej, znajdującego się na wysokości 1602 m n.p.m., szczytu. O tym miejscu mówi się, że każdy prawdziwy Czech co najmniej raz w życiu powinien je odwiedzić. Kto ma wystarczająco sił, powinien na szczyt ruszyć pieszo. O ile sprawia to Państwu trudność, można skorzystać ze znajdującej się po czeskiej stronie kabinowej kolejki linowej. Na pobyt na szczycie dobrze zaplanować sobie trochę więcej czasu. Warto chwilę dłużej podziwiać wspaniały widok z góry i dobrze go sobie zapamiętać.

Śnieżka to nie jedyne w Karkonoszach miejsce z pięknymi widokami. Nie trzeba nawet wchodzić na wieże widokowe. Na przykład Droga Przyjaźni Polsko-Czeskiej, prowadząca głównym grzbiem Karkonoszy od Harrachova po Przełęcz Okraj, umożliwiała podziwianie wyjątkowych, panoramicznych widoków na obie strony granicy.

Natomiast samą Drogę Przyjaźni Polsko-Czeskiej obserwować można z punktu widokowego Šmídova vyhlídka, niedaleko „Złotego Wzgórza” (Zlaté návrší). Obejrząc z niej można też potężną dolinę Łaby (Labský důl) aż do Sedmidolí, Wielki Szyszak, Smogornię, Śnieżkę, Kozie Grzbiety, a także Stoh i Pláně. Na punkt widokowy dotrzemy z górnej stacji kolejki Medvědíń żółtym szlakiem albo czerwonym z ośrodka Horní Mísečky.

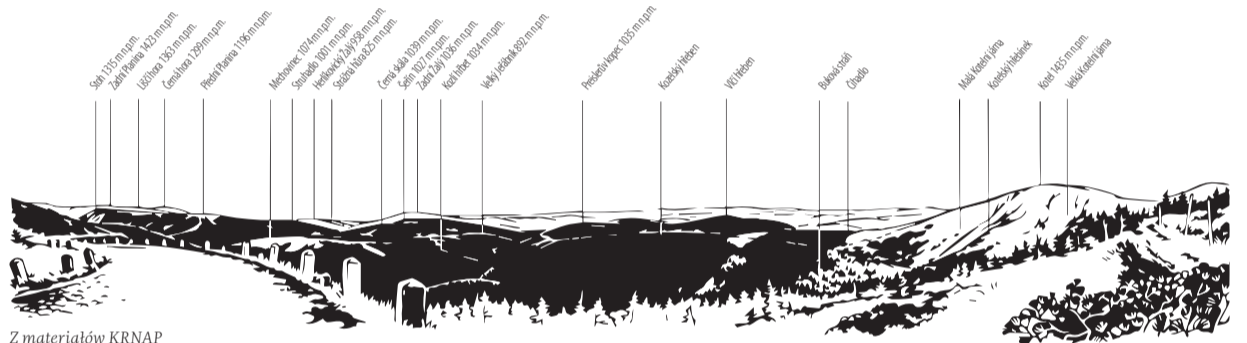

Wieża widokowa Žalý w Benecku

Kamienna wieża widokowa położona na wysokości 1019 m n.p.m. jest najstarszą wieżą widokową w Karkonoszach. W 1892 roku kazał ją wybudować hrabia Jan Harrach. Umożliwiała podziwianie widoków na Dolinę Łaby (Labské údolí), masyw Karkonoszy i szeroką okolicę. Warto na nią wejść, zwłaszcza w lecie. Do wieży doprowadzi nas czerwony szlak – Bucharova cesta – z Jilemnic na Horní Mísečky, a także szlak żółty z Vrchlabí oraz wygodna droga z Benecka.

W Karkonoszach i na ich przedgórzu jest wiele miejsc z pięknymi widokami... Nie trzeba nawet wchodzić na wieże widokowe...

Z materiałów KRNAP

Widok z ostatniego zakrętu tzw. „Górskiej Szosy Masaryka” („Horská silnice presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka”), prowadzącej na Zlaté návrší (1360 m n.p.m., Złote Wzgórze)

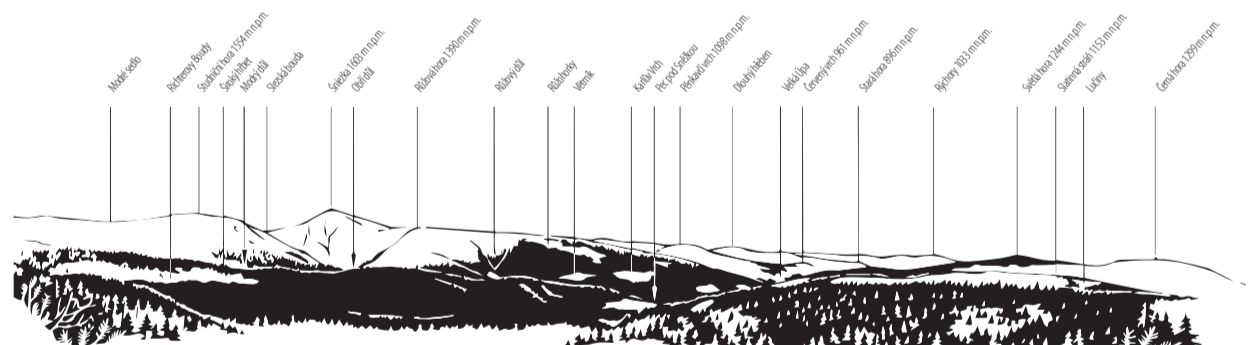
niedaleko schroniska Vrbatova bouda. Szosa zaczyna się w Jilemnicach-Hrabačovie, dalej prowadzi doliną Jizerki przez Dolní i Horní Mísečky na Krkonoš. Podobnie jak Państwo dziś,

6 września 1936 roku widoki z tego miejsca podziwiali setki uczestników uroczystego otwarcia tej, najwyższej wówczas położonej czeskiej szosy. Budowa szosy trwała pięć lat. Dzięki niej pracę znalazło wiele ludzi, dotkniętych kryzysem gospodarczym lat trzydziestych. Nowa droga miała znaczenie strategiczno-wojskowe, umożliwiła bowiem budowę linii pogranicznych umocnień.

Wieża widokowa Panorama Černá hora koło Jańskich Łaźni

Na szczyt Černej hory (1299 m n.p.m.) wjechać można kabinową kolejką linową z Jańskich Łaźni. Następnie, po pokonaniu 106 schodów, dostaniemy się na taras stalowej konstrukcji wieży widokowej, która powstała w efekcie przebudowy niewykorzystanego przedostatniego słupa starej kolejki linowej. Na taras można bez problemu wejść nawet w zimie i w butach narciarskich. W ładną pogodę można stąd podziwiać panoramę Karkonoszy i czeskiej strony przedgórza. Widoczne też są Jesioniki, Góry Orlickie, Wyżyna Czesko-Morawska (Českomoravská vrchovina), najwyższe punkty Czeskiego Raju i kawałek Polski.

Z materiałów KRNAP

Černá hora 1299 m n.p.m. (1363 m n.p.m.).

Zapewne enklawę Liščí louky i tutejsze widoki podziwiał już znany badacz, przyrodnik i odkrywca Tadeusz Haenke i jego

trzech towarzyszy, kiedy w sierpniu 1786 r. przeprowadzali ekspedycję przyrodniczą w Karkonosze. Wystąpił ich tu Czeskie Królewskie Towarzystwo Naukowe.

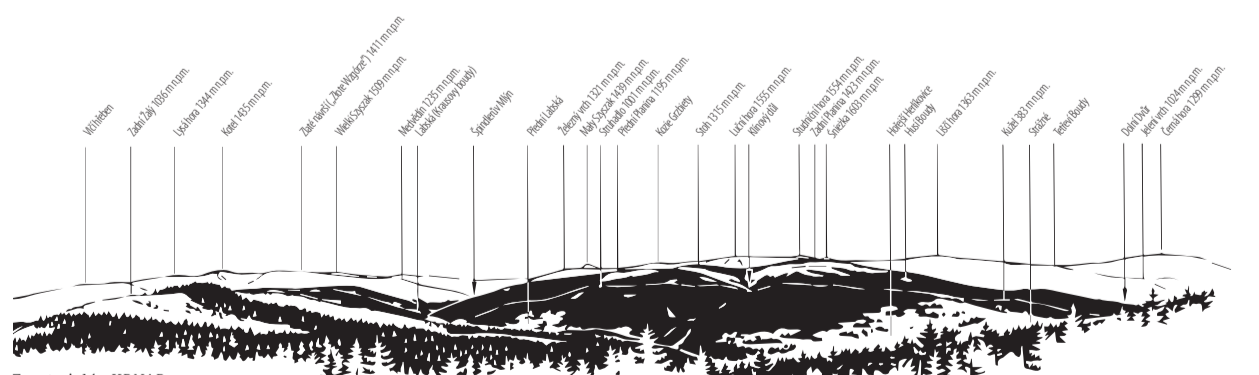
Wieża widokowa na Hnědym vrchu koło Pecy pod Śnieżką

Główna platforma widokowa znajduje się na wysokości 27 metrów nad ziemią (na wysokości 1207 m n.p.m.). Na górnym tarasie wieży, której podstawa ma kształt trójkąta i składa się ze słupów drewnianych i stalowych, naraz przebywać może 25 osób. Wejście jest darmowe. Z tarasu widokowego podziwiać można panoramę głównego grzbieta Karkonoszy, przede wszystkim Śnieżkę, szczyty Luční i Studniční hora, widać też centrum Pecy pod Śnieżką. W ładną pogodę można stąd obejrzeć Góry Orlickie i Jesioniki.

Wieża widokowa „Zlatá vyhlídka” Jańskie Łaźnie

„Zlatá vyhlídka”, czyli „Złoty widok”. Stalowa konstrukcja wznosząca się na wysokości 806 m n.p.m. znajduje się w pobliżu schroniska Hoffmanova bouda, koło apartamentów „U Zlaté vyhlídky”. Otwarta została w 2008 r. Ma prawie 22 metry wysokości i żeby na nią wejść pokonać trzeba 70 schodów. Piękny widok na Ziemię Broumovską, Góry Orlickie, Podkrkonoší (Zvičina, Kumburk) i przyległą część Karkonoszy z Černą horą i Janską horą. Wieża widokowa jest ogólnodostępna.

Z materiałów KRNAP

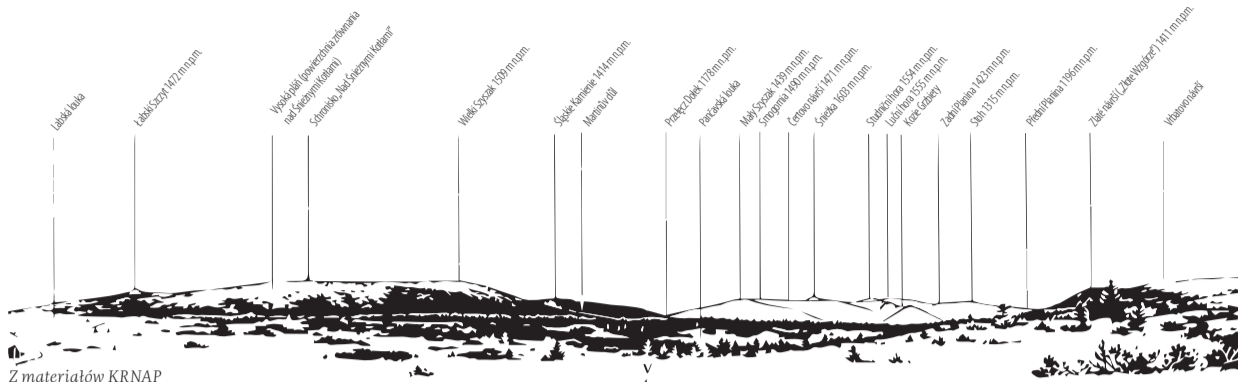
Widok z ufundowanej przez hrabiego Harracha kamiennej wieży widokowej na szczycie Žalý (1019 m n.p.m.).

Arystokracja pozostawiła po sobie w Karkonoszach wiele ciekawych pod względem architektonicznym budowli, które warte są odwiedzenia. Prezentujemy

je w innym miejscu tego numeru „Sezonu na Karkonosze”.

z Karkonoszy

Z materiałów KRNP

Widok z rozdroża U czterech panów (1399 m n.p.m.)

które prawdopodobnie związane jest ze sporami wśród feudalistów o granice ich dóbr na grzbietach Karkonoszy. Klótniom towarzyszyła przemoc, przede wszystkim w odniesieniu do

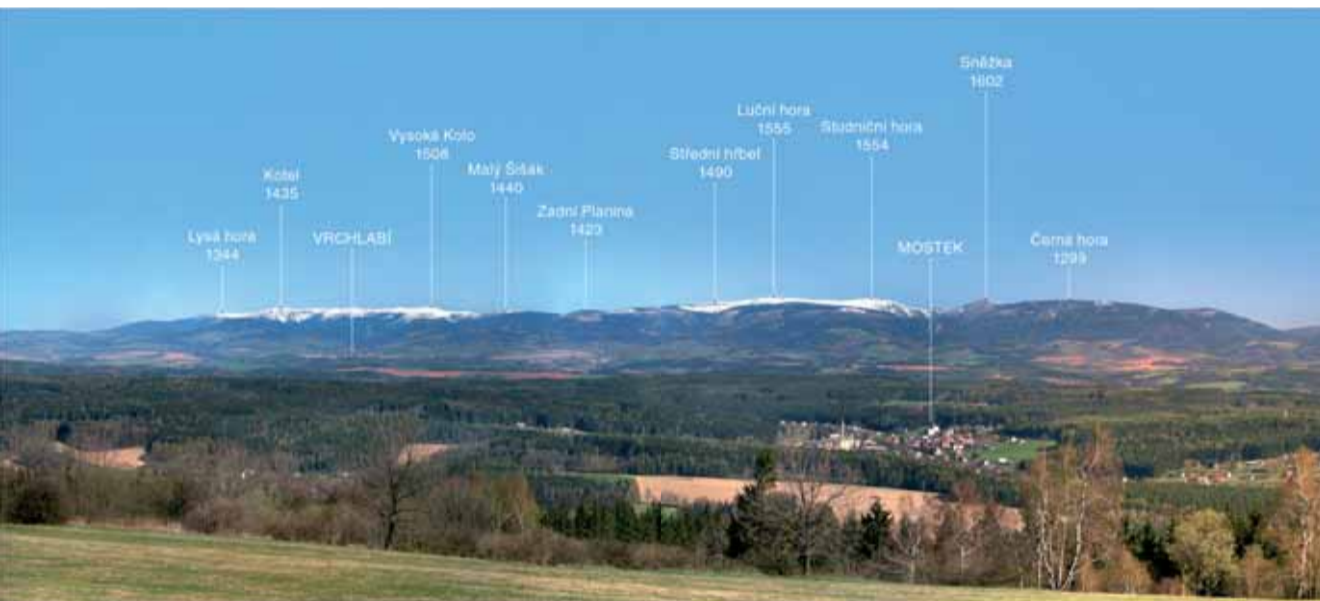

poddanych i robotników leśnych, dewastacja roślinności i niszczenie naturalnych tokowisk głuszcza. Spory zakończyły się dopiero w 1710 roku. Granica ustalona została tak, że wszystkie zbocza opadające w stronę Czech należały do czeskich feudalistów, a zbocza opadające w stronę Śląska – do feudalistów śląskich. Zgadzała się więc mniej więcej z granicą dzisiejszą.

Podkrkonośi piękne widoki z przedgórze

W ładną pogodę zobaczyć można nie tylko teren przedgórze, ale także Karkonosze, Góry Izerskie, Czeski Raj, Polabí, Góry Orlickie i Góry Żelazne (Železné hory).

Rejon czeskiego przedgórze Karkonoszy tworzy pagórkowaty krajobraz. Północna część to Podgórze Karkonoskie (Krkonošské podhůří) z najwyższym wzniesieniem Zvičíną (671 m n.p.m.).

✦ Oprócz wielu innych atrakcji, wartych zobaczenia na terenie malowniczego Podkrkonośi, pas mezoregionów między miastami Liberec i Dvůr Králové nad Labem może pochwalić się wspaniałymi widokami na leżące na granicy z Polską Karkonosze i Góry Izerskie, pełen romantyzmu Czeski Raj, równiny Polabí oraz odległe Góry Orlickie i Góry Żelazne.

✦ Na terenie Podkrkonośi znajduje się wschodnia część wspomnianego pasa. Jako część Podgórze Karkonoskiego, północną część Podkrkonośi tworzy Staropacka vrchovina, na której najlepszym punktem widokowym jest szczyt Kozinec (607 m n.p.m.). Na Kozincu wybudowano też stalową wieżę telekomunikacyjną, która wyposażona została w taras widokowy. Piękne widoki rozciągają się także z przełęczy pod Kozincem, gdzie na głównej szosie nr 16 znajduje się parking (powyżej wsi Horka u Staré Paky).

✦ Najbardziej znanym i najwyższym pasmem na tym terenie jest Zvičíną (671 m n.p.m.). Na rozległym szczycie znajduje się schronisko Raisova chata z obrotową wieżą widokową, kościół św. Jana Nepomucena i dwie wieże radiotelekomunikacyjne. Ze szczytu są przepiękne widoki na południową część Podkrkonośi z malowniczą Pecką, Dvůr Králové nad Labem, Hořický hřbet oraz Karkonosze ze Sněžką, Góry Orlickie,

Hradec Králové, Pardubice, a także inne ciekawe miejsca.

✦ Piękne widoki można podziwiać też z innych punktów grzbietu Zvičínský hřbet, np. z szosy z Peckí w kierunku Vidonic albo ze skraju grodziska Valy koło wsi Kal.

✦ Trzecim pasmem jest Kocleřovský hřbet, który przecina Łaba. Ładne widoki rozciągają się z najwyższego szczytu Liščí hora (612 m n.p.m.) nad wsią Hajnice.

✦ Niedaleko miasta Lázně Bělohrad można podziwiać widoki ze szczytu Byšičky, na którym stoi kościół św. Piotra i Pawła. Wyraźnie widać szczyty Czeskiego Raju (Tábor, Trosky) i Zvičínę.

✦ Ciekawe widoki na miasto Dvůr Králové nad Labem i okolicę umożliwiają udostępniana turystom jako punkt widokowy wieża gotyckiego kościoła pw. św. Jana Chrzciela w centrum miasta. Tu właśnie Václav Hanka „odkrył” 16 września 1817 r. „Rękopis královédvorský” („Rękopis královédvorský” – rzekomy rękopis z najstarszych dziejów Czech, w rzeczywistości XIX-wieczna mistyfikacja).

✦ Kolejnym dominującym nad okolicą miejscem jest Hořický hřbet, w efekcie erozji rzecznej Javorki i Bystrici podzielony na Mlázovický chlum, Hořický chlum i Vřeřtšovský chlum. Spod

kościół na Konecchlumí na Mlázovickim chlumu rozciąga się wspaniały widok na Jičín i okolicę, młode wulkany Czeskiego Raju, Tábor, Bradlec i Kumburk.

✦ Hořický chlum, wznoszący się nad miastem Hořice, ma dwie wieże widokowe (wejście płatne). Wyższa nazywa się Hořický chlum i należy do Klubu Turystów Czeskich (odpowiednik PTTK) – KČT Hořice. Można z niej podziwiać ciekawe widoki na miasto Hořice, Zvičínę, Karkonosze ze Sněžką i odległe Góry Orlickie, Hradec Králové, Pardubice i Góry Żelazne.

✦ Podobny widok umożliwia taras Wieży Niepodległości im. Masaryka (Masarykova věž samostatnosti) w Hořicach. Wieża wybudowana jest z hořického piaskowca. Jest największym dochoowanym pomnikiem czeskich legionów. Widok częściowo przesłaniają wysokie drzewa.

✦ Piękne widoki na Karkonosze podziwiać można z Vřeřtšovského chlumu. Najładniejsze rozciągają się spod rzeźb, znajdujących się niedaleko osady Boháňka.

✦ Ciekawe widoki umożliwiają południową część Podkrkonośi. Wzgórza koło wsi Petrovice i Petrovičky należą do Nechanickéj plošiny. Widać stąd miasto Hořice, Hořický chlum, Zvičínę i oddalone Karkonosze ze Sněžką.

Wieża widokowa Štěpánka koło Kořenova

Wieża widokowa Štěpánka stanowi dominujący punkt okolicy. Znajduje się nad Příhovicami, na wysokości 958 m n.p.m. Drugim dominującym miejscem jest góra Bukovec koło osady Jizerka, o wysokości 1005 metrów. Ośmioboczna kamienna wieża widokowa nazywana „Królową Gór Izerskich” wzniesiona została na szczycie Hvězda na granicy Gór Izerskich i Karkonoszy. Wybudowano ją na fundamentach dawniejszej budowli księcia Kamila Rohana z roku 1847.

Wieża widokowa „U borovice” w Roprachticach

Piękna kamienna wieża widokowa, klasyczna i elegancka, jest własnością prywatną. Umożliwia podziwianie widoków w kierunku północnym – na dolinę Izery, grzbiety Gór Izerskich i Karkonoszy, wschodnim – południową część Karkonoszy z Černą horą, Zvičínę, Góry Orlickie, południową – Tábor, Polabí i zachodnią – na dolinę Izery, Kozákov, Ještěd, Milešovkę. Pod samą wieżę dojechać można samochodem. Obiekt znajdujemy przy drodze nr II/289 z Semil do Vysokiego nad Jizerou, kilometr przed Roprachticami.

Pomnik generała Gablenza Trutnov

Unikatowy punkt widokowy, mierzący dwadzieścia metrów wysokości pomnik, wzniesiony został w 1868 roku na szczycie wzgórza Šibeník na skraju Trutnova. Wybudowano go ku czci marszałka Ludwiga von Gablenza, który podczas wojny prusko-austriackiej w bitwie pod Trutnovem w dniu 27 czerwca 1866 roku prowadził zwycięski pochód armii austriackiej. Pusty w środku żeliwny obelisk ze schodami prowadzącymi wewnątrz aż na wierzchołek jest od 1874 roku również miejscem ostatniego spoczynku Gablenza. Ze szczytu obelisku rozciąga się piękny widok od zachodu po północny wschód. Obejrzeć można cały Trutnov i okolice.

Wieża ratusza w miasteczku Hostinné

Nad kwadratowym rynkiem dominuje renesansowy ratusz z wieżą zegarową o barokowym zwieńczeniu. Wieżę do ratusza dobudowano w 1525 r. Po pożarze w 1610 roku została przebudowana przez włoskiego budowniczego C. Valmadię i ozdobiona sgraffitami. Od roku 1641 elewację frontową wieży zdobią monumentalne postaci dwóch olbrzymów w rzymskiej zbroi, mierzących 4,8 metra wysokości każdy. Wieża ma galerię, zwieńczona jest barokowym hełmem. Z jej szczytu oglądać można miasto Hostinné.

Latarnia morska Jary Cimrmana Příhovice

Drewniana wieża widokowa leży na pagórkowatym terenie w Příhovicach koło Kořenova. Sama wieża wybudowana jest z drewna sosnowego, a prowadzi na nią 115 dębowych schodów. Wieża jest bardzo nietypowa, z wyglądu lekka, sylwetką przypominająca latarnię morską. Wybudowano ją w latach 2011–2013 według projektu Martina Rajniša, architekta który projektował m.in. budynek Poczty Czeskiej na Sněžce. W budynku pod wieżą znajduje się muzeum fikcyjnego naukowca i omnibusa Jary Cimrmana.

Karkonoskie lato nie trwa długo

Stosunkowo duża wysokość nad poziomem morza oraz rozczłonkowanie grzbietów, z których spływają górskie potoki, nie umożliwiają wodzie podczas krótkiego lata odpowiednio się ogrzać, choćby nawet lato to było wyjątkowo ciepłe. Mimo to jednak ta pora roku nieodłącznie kojarzy się z kąpielą i kąpać się podczas niej należy.

Możliwości popływania i ochłodzenia się nieco w wodzie jest na terenie Karkonoszy i ich przedgórze dużo. Wystarczy wybrać.

Zafunduj dzieciom niecodzienne przeżycia! Woda nie jest tu ciepła, jak nad południowymi morzami, za to orzeźwia i hartuje ciało.

- 1 Autocamp w Słunečnéj we wsi Čistá v Krkonoších**
Na terenie kompleksu jest kąpielisko. Kamping wyposażony jest w nowoczesne zaplecze socjalne, letnią kuchnię i restaurację ogrodową, gdzie można dobrze podjeść i orzeźwić się.
www.campingslunecna.cz
- 2 Kąpielisko w Košťalovie**
Kompleks znajduje się na granicy Czeskiego Raju i Karkonoszy. Otoczony jest przez piękną przyrodę. Częścią kempingu jest kąpielisko ze ślizgawką i trzymetrowa trampolina.
www.kostalov.cz/koupaliste
- 3 Kąpielisko Homole w Ponikli**
Kąpielisko Homole - V Dolich koło Ponikli otoczone jest przez piękną przyrodę. Leży w górnej części wsi. Na terenie kompleksu z trawiastą plażą znajdziemy basen dziecięcy, zjeżdżalnię i kąciak dla dzieci.
www.skihomole.cz
- 4 Kąpielisko Jablonec nad Jizerou**
W kompleksie sportowym „Pilišťata” znajdziemy pływalnię miejską, która na początku lat siedemdziesiątych minionego wieku została przebudowana na kąpielisko i wyposażona w niezbędne zaplecze, jak bufet, prysznic i przebieralnię.
www.jablonec-krkonose.cz
- 5 Kąpielisko Trutnov**
Oferuje ogrzewany basen pływakki i laguny, zjeżdżalnię krytą długości 96 metrów, otwarte zjeżdżalnię, basen dziecięcy, boisko do siatkówki plażowej i siatkonogi, stoły do tenisa stołowego, trampoliny i plac zabaw dla dzieci. Na terenie kompleksu można wypożyczyć sprzęt sportowy i do pływania.
www.kemp-dolce.cz
- 6 Leśna pływalnia (Lesní plovárna) Retropark Mladé Buky – Sejfy**
Kąpielisko otoczone lasami sprzyja przyjemnemu relaksowi. Jednocześnie jest tu możliwość działań sportowych. W kompleksie znajdziemy 50metrowe kąpielisko ze stopniowo obniżającym się dnem, słoneczny brzeg z miejscami w cieniu, leżaki i ławeczki, plażę dla dzieci, boisko i urządzenia sportowe, nadmuchiwaną ściankę wspinaczkową, boisko z nawierzchnią z maczki, basen dla dzieci i in.
www.lesniprovarena.cz
- 7 Kąpielisko i kompleks sportowy Mříčná**
Oprócz kąpeli można tu zagrać w siatkonogę, siatkówkę, są tu huśtawki dla dzieci i drabinki, piaskownica, oraz możliwość innych gier i zabaw, jak krokieta, ping pong, badminton, petanque, tenis.
www.mricna.cz
- 9 Kąpielisko Zákoutí Harrachov**
Harrachovskie kąpielisko znajduje się w miejscu zwanym Zákoutí. Otacza je wspaniała górską przyrodą. Oprócz kąpeli kompleks oferuje możliwość innej aktywności – tenis, ping pong, mini golf, ścianka wspinaczkowa, plac zabaw dla dzieci, bufet.
www.zakoutiharrachov.cz
- 10 Kąpielisko Trutnov**
Oferuje turystom ogrzewany basen pływakki i laguny, zjeżdżalnię długości 96 metrów, zjeżdżalnię odkryte, basen dziecięcy, boisko do siatkówki plażowej i siatkonogi, stoły do tenisa stołowego, trampoliny i plac zabaw dla dzieci. Na terenie kompleksu można wypożyczyć sprzęt sportowy i pływakki.
www.sportoviste-trutnov.cz
- 11 Zapora Łabska (Labská přehrada) we Szpindlerowym Młynie**
Zbiornik retencyjny z 1916 r., zatrzymujący wodę po obfitych deszczach oraz na wiosnę wodę pochodzącą z topniejących śniegów, dziś wykorzystywany być może przez co bardziej zahartowanych pływaków. Jego brzegi porośnięte są trawą i można na nich podpościć w miłej atmosferze. Można tu też wypożyczyć łódki.
www.spindleruv-mlyn.com
- 12 Naturalne kąpielisko Vejsplachy we Vrchlábí**
Miejscowi znajdujący się tu staw nazywają „Kaczakiem” – „Kačák”. Na jego brzegu leży kemping Vejsplachy, a niedługo ma powstać nowy basen pod gołym niebem.
www.vejsplachycamp.cz

Po polskiej części gór wykąpać się można w jeziorach zaporowych – Leśniańskim i Złotniczym. Oprócz odpoczynku na plaży, można popływać żaglówką (także Jezioro Pilchowickie), na desce windsurfingowej, kajakiem, czy na nartach wodnych.

Nie pozwólmy brzydkiej pogodzie popsuć sobie wakacji... Kąpać się można też w krytych „wodnych światach“

13 Aquapark w Szpindlerowym Młynie

Aquapark w Szpindlerowym Młynie. Kompleks AQUAParku Špindlerův Mlýn oferuje relaks w basenie rekreacyjnym i dziecięcym z trzema zjeżdżalnią (w tym jedna do zjeżdżania na dmuchanym kole ratunkowym). Do dyspozycji jest też mała i duża „wirówka”, rwąca rzeka, fale, grzybek dla dzieci i inne atrakcje.
www.aquaparkspindl.cz

14 Kryty basen w Trutnowie

Kompleks krytego basenu pływakkiego oferuje basen o długości 25 m i 8 torami, basen dziecięcy, skocznice narciarskie, saunę, solarium, wirówkę, fitness i masaż.
www.sportoviste-trutnov.cz

15 Basen pływakki Jilemnice

Mierzący 25 m długości basen ma cztery tory pływakkie. Głębokość stopniowana od 1,1 m do 1,6 m. Częścią kompleksu jest też basenik dla dzieci z dyszą wodną.
www.sport-jilemnice.cz

16 Aquapark Vojská zotavovna Bedřichov we Szpindlerowym Młynie

W wojskowym centrum sportowo-rehabilitacyjnym znajdziemy kryty basen z dwoma torami do pływania kondycyjnego, zjeżdżalnię. Częścią kompleksu jest też brodzik, dzika rzeka i basen z falami.
www.volareza.cz/wellness

17 Basen rehabilitacyjny z wodą termalną – Jańskie Łaźnie

Znajduje się za budynkiem uzdrowiskowym (Lázeňský dům). Napełniany jest wodą z leczniczego Źródła Jana i Czarnego Źródła. Jego częścią są atrakcje wodne, jak kurtyna wodna, dzika rzeka, leżanki do masażu, w tym bąbelkowego i dwa „baseniki bąbelkowe”, z których jeden ma temperaturę 32°C. Dwa kolejne baseniki bąbelkowe są do dyspozycji na tarasie.
www.janskelazne.com

„Z radości dzieci bierze się radość dorosłych“

Zabawom i psoceniu mniejszych i większych dzieci służą górskie place zabaw. Pozwólmy dzieciom poszaleć trochę na drabinkach, huśtawkach, ślizgawkach i zjeżdżalniach oraz podobnych atrakcjach.

Dzieci najpierw warto pouczyć o bezpieczeństwie. A potem już tylko obserwować ich radość z ruchu, zręczność i zwinność, a także pomysłowość i kondycję fizyczną.

Wiele z nas zaskoczonych będzie tym, jak ruszają się nasze latorośle na górskich placach zabaw. Ileż energii nie do wyczerpania kryje się w ciałach najmłodszych!

Plac zabaw Pláně ma ślizgawki, huśtawki, trampolinę, ścieżkę fitness. Dzieci mogą pobawić się na placu zabaw, a dorośli odpocząć i podziwiać niezapomniane panoramiczne widoki na okoliczne góry. **„Literowy” plac zabaw (Letteringové hřiště) na Medvědinie**, z literami składającymi się w słowo „Medvědin”, wyrósł przy górnej stacji kolejki linowej. Dzieci mają tu wiele drabinek i atrakcji linowych, huśtawek i małych ścianek

wspinaczkowych.

Plac zabaw koło farmy Hucul w Vítkovicach w Krkonoších – poza sezonem zimowym na placu zabaw bawi się stadko hodowanych ekologicznie kóz, sprawiających wiele radości małym i dużym gościom.

OUTDOOR GYM w Trutnowie – metalowe konstrukcje w miejskim parku angielskim

są świetną okazją do poćwiczenia – rekreacyjnego i bardziej zaawansowanego – na świeżym powietrzu. Tuż obok znajdziemy drewnianą altanę, w której można coś przekąsić, zapalić ognisko, opiekać kielbaski.

Place zabaw znaleźć można prawie w każdej gminie.

Więcej informacji na www.krkonose.eu.

Parki rozrywki, czyli jak w wakacje zająć nasze dzieci Liny, kaski, uprząże, bloczki... i adrenalina

Karkonosze przedstawiane są często jako miejsce aktywnego wypoczynku, sportu i szaleństwa. Oferta możliwości wykorzystania czasu wolnego i nietradycyjnych sportów rośnie.

Atrakcje tzw. „ekstremalne” przewidziane są specjalnie dla nastolatków, którzy nie mają problemów

zdrowotnych i mają ochotę na trochę adrenaliny.

Wrażenia z uprawiania sportów ekstremalnych, czy wypróbowania ekstremalnych atrakcji, nie da się opisać. Żeby zrozumieć, trzeba to przeżyć na własnej skórze. Człowiek sam jest zaskoczony tym, jakie siły i możliwości

odkrywa w sobie w decydującym momencie, w którym wymagane jest od niego działanie.

Własne ograniczenia poznajemy dopiero w chwili pokonywania trudności, które graniczą z kresem naszych możliwości. Jednocześnie jest to moment, w którym przeżywamy

ogromną satysfakcję i rozwijamy się – okazuje się, że umiemy więcej, niż myślałem, że mogę więcej, niż sądziłem... To optymistyczne i zachęcające.

Psychologowie twierdzą, że każdy z nas ma ukryte rezerwy. Działania sportowe na świeżym powietrzu pomagają nam w odkryciu tych rezerw. Wrażenia są na przemian różne, próba nerwów, napięcie i adrenalina łączą się z humorem, relaksem, zabawą.

Pozwól dzieciom zażyć trochę bezpiecznej adrenaliny. Sam też sprawdź swoje możliwości. W Karkonoszach znajdziesz ogromną liczbę miejsc oferujących takie ekstremalne przeżycia.

Zapraszamy więc na drzewa, pod niebo, na linę rozpiętą nad doliną...

18 Leśny park linowy Adventure centrum Janské Lázně

Park linowy w koronach drzew składa się z około czterdziestu przeszkód podzielonych na dwie trasy – pętle. Znajdziemy tu trampolinę, można postrzelać z łuku, polatać na paroltni, pouprawić Nordic walking itd. Chętnych czekają pełne adrenaliny przeżycia podczas skoku z 12 metrów i kilka przejazdów na tyrolce. Janské Lázně to też miejsce, gdzie powstał pierwszy park linowy dla najmłodszych – BABYPARK, przeznaczony dla dzieci od 100 do 140 cm wzrostu.

www.ski-school.cz

19 Monkey Park i tor saneczkowy Happyworld Špindlerův Mlýn

Najdłuższa trasa „MonkeyPark Špindlerův Mlýn” (małpi gaj) ma 32 przeszkody. Park przeznaczony jest dla wszystkich, mogą się tu bawić też dzieci, pod warunkiem, że są wyższe niż 140 cm wzrostu. Tor saneczkowy (Bobová dráha) Happyworld czynny jest przez 365 dni w roku. Podczas przejazdu pokonujemy 22 zakręty, 5 górki i trzy tunele. Do dyspozycji są sanki jedno- lub dwuosobowe. Dzieci od lat 8 mogą jeździć same.

www.bobovka.cz

20 Relaxpark Pec pod Sněžkou

Relaxpark wyposażony jest w atrakcje dla rodzin z dziećmi i dla aktywnych sportowców. Do dyspozycji naszych gości jest tor saneczkowy, ślizgawki i zjeżdżalnie, trampoliny, park linowy, tyrolka, dla najmłodszych plac zabaw. Można tu też posiedzieć przy dobrym jedzeniu i pić, do dyspozycji jest snack bar. Czynne przez cały rok.

www.relaxpark.cz

21 Park dziecięcy Harrachov

Park dziecięcy (Dětský park) ma certyfikat BABY FRIENDLY. Znajdziemy go koło dolnej stacji kolejki linowej Harrachov – Certova hora („Czarcia Góra”). Składa się z dużego drewnianego zamku, dmuchanej poduszki-trampoliny, nadmuchiwanego zamku do skakania. Wypróbować tu też można „slackline”, czyli chodzenie po linie.

www.skiareal.com

22 Park linowy Rokytnice nad Jizerou

Zapraszamy na przechadzkę w koronach drzew. Różne przeszkody linowe umieszczone są na wysokości od 4 do 12 metrów nad ziemią. Przygotowane są dwie trasy, nadające się zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. Park odwiedzać można indywidualnie i grupowo, przyjechać może na przykład zielona szkoła, czy kolonia lub obóz, ale też rodzina z dziećmi. Innymi słowy – każdy, kto chce spróbować czegoś nowego, niecodziennego.

www.lanoveparky.com

23 Ekocentrum DOTEK

DOTEK – Dům Obnovy Tradic, Ekologie a Kultury (Dom Odnowy Tradycji, Ekologii i Kultury, w skrócie „Dotek” czyli „Dotyk”) to idealne miejsce dla osób szukających nie tylko zabawy, ale też wiedzy. W ładną pogodę warto przejść się po ścieżkach tematycznych, pobawić w poszukiwanie skarbu, skorzystać z atrakcji w ogrodzie. A kiedy pada? W budynku ekocentrum znajdziemy interaktywne ekspozycje poświęcone przyrodzie, są tu też przygotowane zajęcia dla całych rodzin.

www.sever.ekologickavychova.cz

24 Tor saneczkowy Mladé Buky

Mierzący ponad 1,5 km długość tor saneczkowy (bobová dráha) jest najdłuższy w Karkonoszach. Na górnej stacji zachwyci nas wspaniały widok na panoramę Karkonoszy Wschodnich. Jeździć można cały dzień, organizowane są też jazdy wieczorne. Miła obsługa i jedyne w swoim rodzaju przeżycia z przejażdżki w otoczeniu karkonoskiej przyrody sprawiają, że już zawsze będziemy chcieli tu wracać.

www.areal-mladebuky.cz

25 Monkey Park Pec pod Sněžkou

Monkey park – małpi gaj – ma ok. 400 metrów długości i 27 przeszkód. W niektórych miejscach będziemy na wysokości nawet 6 metrów nad ziemią. Przy pomocy doświadczonych instruktorów pokonamy każdą przeszkodę, udowadniając swoją sprawność. Zapraszamy w korony drzew!

www.happyhill.cz

26 Monkey Park i tor saneczkowy Happyworld Harrachov

Tor saneczkowy (Bobová dráha) w Harrachovie znajduje się na północno-wschodnim skraju doliny Anenské údolí. Jest oświetlony, żeby umożliwić wieczorne przejażdżki. Jako pierwszy w Czechach na całej długości jest ogrzewany. Sanki jedno- i dwuosobowe. Park linowy znajduje się koło ostatniego zakrętu toru saneczkowego. Ma 14 przeszkód i 273 m długości. Ostatnie dwie przeszkody parku linowego prowadzą mierzącym 117 m zjazdem na linie nad górskim jeziorkiem.

www.bobovka.cz

27 Farmapark Muchomůrka Janské Lázně

Farmapark Muchomůrka (czyli „Muchomorek”) znajduje się w otoczeniu pięknej przyrody Karkonoszy między Janskými Lázniami a Svobodą nad Úpou. Znajdziemy w nim różne atrakcje wykonane z naturalnych materiałów, zamek ze snopów słomy, huśtawki, zagramy w „indiańskiego tenisa”, krokietta, jest tu miejsce na ognisko i możliwość pieczenia kielbasek. Dzieci – i dorośli – będą tu miały kontakt ze zwierzętami. Najmłodszy mogą w Farmaparku trochę poszaleć, dorośli albo do nich dołączyć, albo w spokoju wypić kawę lub piwo. Farmapark jest bez ograniczeń wiekowych.

www.farmapark-muchomurka.cz

„Uczy nas przyroda” to główne hasło działań, w których mogą uczestniczyć również Państwo!

Czeski Karkonoski Park Narodowy organizuje dla chętnych we wszystkich kategoriach wiekowych regularne spotkanie popularno-naukowe.

Wystarczy uważnie śledzić stronę internetową www.krnap.cz i wybrać, co nas interesuje.

Uważny uczestnik otrzyma dzięki temu odpowiedzi na wiele nurtujących go pytań.

Co to jest bioróżnorodność? Różnorodność biologiczna, różnorodność przyrodnicza. W Karkonoszach jest ogromna.

Dowodem jest występowanie ponad 1300 gatunków roślin naczyniowych i ponad 300 gatunków kręgowców (przede wszystkim ptaków). Największymi skarbami Karkonoszy są relikty glacialne i karkonoskie endemity. O dobrych efektach ochrony przyrody świadczy to, że cenne gatunki zwierząt i roślin tu wracają i że ich populacja utrzymuje się. Tak jest na przykład w przypadku wydry europejskiej lub sokola wędrownego, który gniazduje tu co roku.

Sukcesy na polu ochrony przyrody są efektem stworzenia pewnych zasad i ich skutecznego wprowadzenia w praktyce. Jedną z nich jest zmodyfikowanie gospodarki leśnej w pobliżu miejsc gniazdowania bociana czarnego. W okolicy nie prowadzi się żadnych działań, które mogłyby go zaniepokoić.

+ Jak zabezpiecza się odpowiednią liczbę nasion rodzimych drzew? Poprzez zbieranie ich z wyznaczonych, uznanych za odpowiednie, tzw. drzewostanów nasiennych.

Nasiona zbierane są z żywych drzew o pełnej zdolności do kwitnienia i obrabiania nasion. Tzw. lata nasienne drzew powtarzają się co kilka sezonów. Zbiera się nasiona świerka, jodły i buka, a w drzewostanach z przewagą drzew liściastych – klonu jaworowego, jarzębiny i in. Przy zbieraniu nasion ze stojących drzew najtrudniejsze jest wejście w ich koronę. W parku narodowym zbieraczom nie wolno korzystać z klasycznego sprzętu do wspinania się po drzewach, używać trzeba lin. Pracuje się na czubkach drzew (od 25 do 35 metrów nad ziemią), skąd zbiera się szyszki. Przykładowo ze 100 kg szyszek świerka otrzymuje się 2 - 5 kg nasion, średnia zdolność kiełkowania wynosi 80%. W jednym kilogramie nasion świerka jest ok. 125000 nasion. Ze 100 kg szyszek około 200000 do 500000 nasion ma zdolność kiełkowania.

„Dlaczego goryczka jest gorzka?”

nazwa programu sugeruje, że badania nad tą kultową karkonoską rośliną nie będą tylko wrozkowe. Uczestnicy mają możliwość skosztowania napojów, do których dodana została właśnie goryczka (gencjana). Dowiedzą się, że gorzki smak wywołany jest przez gorzkie substancje – gorycze: gencjaninę, gencjopikrozyd (wskaźnik goryczy 12000) i amarogentynę (wskaźnik goryczy 58000000). Dowiedzą się też, że goryczka trojeściowa, której kwiaty normalnie mają kolor niebieski, może kwitnąć również na biało. Wycieczka nie koncentruje się zazwyczaj na jednym gatunku roślin, ale częściowo poświęcona jest także innym zagadnieniom botaniki Karkonoszy oraz piętrowemu układowi roślinności.

Która łąka w Karkonoszach jest najpiękniejsza?

Lubicie Państwo, chodząc po Karkonoszach, podziwiać kwitnące łąki i pastwiska? A może sami macie taką łąkę, opiekujecie się nią, dbacie? Zapraszamy do zgłaszania ciekawych i zasługujących na uwagę łąk do konkursu o tytuł „Miss Łąka”, który co roku ogłasza czeski Karkonoski Park Narodowy. Zgłoszenie może mieć różną formę – może to być swoista opowieść literacka, obecne i stare fotografie, rysunki, akwarele, detale kwiatów lub zwierząt zamieszkujących łąkę, innymi słowy wszystko, czym jest dla Państwa łąka lub pastwisko.

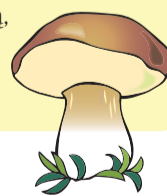
Łąki nie powstałyby bez gospodarzy, a bez opieki z ich strony przestałyby istnieć. Dlatego czeski Karkonoski Park Narodowy, ogłaszając takie konkursy, chce zwrócić uwagę na pracę właścicieli łąk i przynajmniej w taki, symboliczny sposób ich

nagrodzić.

Miss Łąką 2010 została łąka koło Bönischových bou w miejscowości Černý Důl, w 2011 roku tytuł ten otrzymała łąka „nad młynówką” w Svobodzie nad Úpou – Dolnym Maršovie. Drewniana tabliczka z napisem Miss Łąka 2012 zdołała schowaną trochę w wilgotnej dolinie pod lasem, niedaleko szosy wiodącej do Benecka, łąkę w Štěpanickéj Lhoci. Miss Łąką 2013 zdołała natomiast w Mokrych Jámach w Hornej Malej Úpie.

Konkurs na najpiękniejszą górską łąkę nadal trwa. Swoją ulubioną łąkę mogą nominować także uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Termin nadsyłania zgłoszeń mija 30 czerwca 2015 roku.

+ Jak pomaga LIFE CORCONTICA?

Pomaga górskim łąkom. Kto umie wyobrazić sobie sfaldowany krajobraz Karkonoszy bez pachnących trawą i kwiatami górskich łąk i pastwisk, z rozsiadniętymi po nich typowymi drewnianymi domami i przepływającymi przez nie orzeźwiającymi potokami? Przecież to na łąkach kwitną lecznicze górskie zioła i łąki właśnie są pastwiskiem dla licznych zwierząt, a wiele innych stworzeń uważa je za swój dom i schronienie. Pięcioletni projekt LIFE CORCONTICA ma na celu poprawę ochrony najcenniejszych górskich łąk, które od dłuższego już czasu tracą różnorodność gatunkową, zarastają i przestają istnieć. Obok stanowisk łąkowych i pastwisk, projekt obejmuje też poszczególne gatunki – goryczuszkę czeską (*Gentiana praecox* subsp. *bohemica*), która obecnie występuje tylko w Albeřicích, i rybkę głowacza białopłetwego (*Cottus gobio*), którego populacja w karkonoskich ciekach wodnych stagnuje.

Projekt LIFE CORCONTICA powinien pomóc w przywróceniu karkonoskim łąkom ich pierwotnej różnorodności. Polega na wspieraniu biotopów łąkowych i rzecznych oraz rewitalizacji muraw bliźniczkowych. O ile na łąkach zachowane ma zostać bogactwo gatunków na nich rosnących, ich właściciele muszą się nimi regularnie zajmować, tzn. kosić lub wypasać na nich zwierzęta, wycinać dziczki, likwidować rośliny inwazyjne. I w tym właśnie miejscu projekt realizuje swój cel – za pośrednictwem szerzenia oświaty, ale także poprzez pomoc finansową.

„Jeleń szlachetny, zapoznaj się...”

to program zoologiczny zapoznający z największym karkonoskim ssakiem – jeleniem szlachetnym. Zajęcia takie można realizować dzięki istnieniu zimowych zwierzyńców, w których jelenie zamykane są na zimę. Zaczyna się je przeprowadzać do zwierzyńców z nadejściem pierwszych śniegów. W zimie leśnicy jelenie dokarmiają, a z nadejściem wiosny zwierzęta z powrotem wypuszczane są na wolność.

W jednym ze zwierzyńców na potrzeby edukacyjne stworzono punkt obserwacyjny. Program ma swoje ograniczenia: zawężona jest liczba uczestników w jednej grupie, zwierząt nie można odwiedzać w dowolnym terminie, ale tylko raz w tygodniu rano, żeby nie naruszać zbyt ich spokoju. Zainteresowanie tymi wycieczkami jest ogromne. Osoby, które uczestniczą w obserwacjach, dowiadują się wiele o tych zwierzętach, zapoznają się z problematyką przywracania ekosystemów leśnych i ich ochrony przed szkodami, jakie jelenie mogą w nich wyrządzać, zwłaszcza w okresie zimowym. Wszyscy zachwyceni są możliwością przebywania w bezpośrednim sąsiedztwie jeleni i oglądania ich z bliska

Nowe ścieżki – trochę nauki, trochę zabawy Karkonoski Park Narodowy – edukacja

Jeże – na łono natury

Wiosną na łono natury wypuszczane są jeże, które przezimowały w przytułku dla rannych i chorych zwierząt. Jesienią przez ręce pracowników przytułku przechodzi kilkadziesiąt przyniesionych przez ludzi jeży. Jeżeli mają odpowiednią do przezimowania wagę, wypuszczane są na wolność przed pierwszymi śniegami, jednak wiele z nich nie jest w stanie, który umożliwiłby im przetrwanie zimy. Dlatego te najsłabsze zostają w przytułku, a wiosną stopniowo wypuszcza się je w różnych miejscach Karkonoszy. Pracownicy przytułku starają się je podkarmić i pozbawić pasożytów. Jednak mimo dobrej opieki, wiosennego słonka doczekuje zazwyczaj około połowa z nich.

Dział edukacji ekologicznej KRNAP współpracuje z nauczycielami i uczniami szkół podstawowych przy projekcie „Jeżyk u nas”. Jeże w zimie otrzymują zastępczy dom w szkołach, a dzieci mogą nauczyć się odpowiedniego podejścia do zwierząt i zaopiekować się maluchami, które bez tej opieki nie przeżyłyby zimy. Autorzy projektu zapewniają nadzór weterynaryjny. Ważne jest jednak pamiętanie o tym, że ingerencja człowieka w procesy przyrodnicze zakłóca równowagę dzikiej przyrody. Silne jednostki przeżywają, słabsze – giną, stając się pożywieniem dla innych zwierząt. Ten schemat skutecznie funkcjonuje od milionów lat.

+ Dzień ptasich chórów

Sobotnie majowe poranki poświęcone są w Karkonoszach wędrownym ptasiom śladem. Grupa zainteresowanych pod kierunkiem specjalisty wędruje wybraną trasą. Zatrzymują się, nasłuchują ptasich głosów, określają gatunki i obserwują je przy użyciu lornetek. Na trasie jest też stanowisko, w którym członkowie Czeskiego związku ornitologicznego odławiają ptaki i obrączkują je. Uczestnicy mogą się również dowiedzieć, jak się zachowywać i co zrobić, kiedy znajdzie się na ziemi pisklę. Najczęściej popełniany błąd polega na tym, że człowiek – uznając, że małe ptaszek potrzebuje pomocy – podnosi je i odnosi do przytułku. Tymczasem najlepszym rozwiązaniem jest podniesienie pisklęcia i posadzenie na najbliższej gałęzi, żeby nie padło ofiarą kotów. W pobliżu pisklęcia kręca się zazwyczaj jego ptasi rodzic z jedzeniem. Oni najlepiej zadbają o swoje potomstwo. „Dzień ptasich chórów” cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

Tradycja „Dnia ptasich chórów” („Dawn Chorus Day”) powstała w 1983 roku w Birmingham w Wielkiej Brytanii, która jest ornitologiczną potęgą z ogromną liczbą ornitologów-amatorów. Co roku, zazwyczaj w pierwszy weekend maja, w wielu krajach świata spotykają się ornitolodzy i laicy, żeby wspólnie obserwować ptaki na łonie natury. Pod okiem specjalistów można wsłuchać się w ptasie śpiewy, a także nauczyć się je odróżniać. W Czechach „Dzień ptasich chórów” (jako „Vítání ptačích zpěvu”, a więc „Witanie ptasiego śpiewu”) organizowany jest od roku 1993. Głównym organizatorem spotkań jest Czeski związek ornitologiczny (Česká společnost ornitologická). Od 1998 roku czeski Karkonoski Park Narodowy KRNAP organizuje „Dzień ptasich chórów” we Vrchlabí.

Wieczór z nietoperzami, które nie są wampirami

Od 1994 roku Czechi są sygnatariuszem „Porozumienia o Ochronie Nietoperzy w Europie”. W ramach Porozumienia w całym kraju od połowy sierpnia do połowy września realizowane są działania odbywające się pod wspólnym hasłem „Europejska Noc Nietoperzy”. Głównymi koordynatorami i organizatorami są członkowie Czeskiego związku ochrony nietoperzy (ČESON, Česká společnost na ochranu netopýřů). Celem działań jest popularyzacja wśród społeczeństwa wiedzy o tych niewielkich zwierzętach, obalanie mitów i uprzedzeń z nimi związanych, a także dążenie do pokazania, czym są nietoperze. Mówi się, że wplątują się we włosy, że wypijają krew. Łączy się z czarownicami. W rzeczywistości jednak są to bardzo ciekawe zwierzątka. Częstym błędem jest myślenie, że nietoperze to ptaki. Choć latają, są jednak ssakami, które swoje młode karmią matczynym mlekiem. Ta i inne ciekawe informacje są treścią prelekcji przed wycieczką, podczas której można zapoznać się z techniką odławiania nietoperzy w ornitologiczne sieci, obejrzeć schwyte zwierzęta i nauczyć się rozróżniać ich gatunki. Edukacja to najlepszy sposób ochrony przyrody i jej flory i fauny. „Europejska Noc Nietoperzy” przyczynia się do podnoszenia świadomości społeczeństwa, a tym samym do ochrony nietoperzy.

Czasowo montowane bariery mają ok. 30 cm wysokości. Są to pasy mocnego plastiku, ustawiane w najbardziej zagrożonych miejscach. Żaby nie są w stanie ich przeskoczyć. Dzięki barierom udaje się przekierować strumień migrujących żab i skierować zwierzęta do przygotowanych plastikowych wiader. Rano i wieczorem strażnicy przyrody KRNAP oraz wolontariusze przenoszą wiaderka przez krytyczne odcinki. Mimo wszystkich tych działań, które podjęto w ostatnich latach, pragniemy też zwrócić się do kierowców z apelem o szczególną uwagę na drogach, którymi wędrują żaby.

Bariery przy drogach, czyli jak chronimy płazy

Karkonosze zamieszkuje sześć gatunków płazów – salamandra plamista, traszka górską, traszka zwyczajna, traszka grzebieniasta, żaba trawna i ropucha szara. Niektóre z nich, na przykład ropuchy i żaby trawne, przez większość roku przebywają na lądzie, często w dużej odległości od wody. Potrzebują jej jednak do rozmnażania. Z nadejściem wiosny przyroda budzi się do życia. Rozpoczyna się wtedy migracja żab. Celem żabich wędrowek jest najbliższy staw lub inny zbiornik wodny, którego potrzebują do sprowadzenia na świat potomstwa. Jednakże o ile na ich drodze znajdzie się jakaś ruchliwa droga, może to oznaczać dla nich wyrok śmierci. Termin migracji może być różny, w zależności od pogody. Wędrowka trwa od tygodnia do nawet dwóch miesięcy. Dokładnej daty określić nie można. Żaby wędrują nocą, co ma ochronić je przed drapieżnikami. Dla ochrony tych płazów na poboczach dróg montowane są bariery, dzięki czemu udaje się uratować trzy czwarte migrujących żab, które przenoszone są następnie bliżej miejsc nadających się do rozrodu. Punkty największej koncentracji żab znajdują się niedaleko Láňova w kierunku na Vrchlabí, w miejscowości Černý Důl koło fabryki i koło zapory w Szpindlerowym Młynie.

Zapraszamy do udziału w popularno-naukowych zajęciach i programach KRNAP. Aktualną ofertę i więcej informacji znaleźć można na www.krnep.cz

Via Fabrilis I i Via Fabrilis II

Opodtytule Szlak Tradycji Rzemieślniczych, to wspólny projekt czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego KRNAP z czeskiej strony oraz Muzeum Ceramiki w Bolesławcu ze strony polskiej. Celem projektu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie pogranicza. Via Fabrilis to ciekawa propozycja prezentująca przejawy tradycyjnej kultury mieszczańskiej i ludowej w zakresie rzemiosł na terenie Karkonoszy Środkowych i Zachodnich oraz przedgórzy po obu stronach granicy.

Dzięki projektowi powstał interesujący szlak łączący miasta Vrchlabí i Bolesławiec z przystankami w muzeach oraz innych miejscach – na przykład otwartych dla turystów warsztatach rzemieślniczych czy zakładach w takich miejscowościach, jak Jilemnice, Ponikla, Vysoké nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Harrachov po stronie czeskiej oraz Szklarska Poręba, Jelenia Góra, Lubomierz, Wleń i Lwówek Śląski po stronie polskiej.

Wśród przystanków jest też Muzeum Ceramiki w Bolesławcu; Placówka Historyczno-Muzealna we Lwówku Śląskim, funkcjonująca w ramach Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej; Lubomierz i Muzeum „Karguła i Pawłaka”, mieszczące się w XVI-wiecznym „Domu Płócienników”; Wleń jako jedno z najstarszych miast na Dolnym Śląsku; Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze; Dom Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie; Huta

Szklą w Nowym Świecie w Harrachovie; Ekspozycja „Šindelka” w Harrachovie; Muzeum Patriotów z Rubieży w Pasekach nad Izerą; Muzeum Krajoznawcze miejscowości Vysoké nad Izerą i okolicy; prywatne, należące do państwa Pičmanův Muzeum Rzemiosł Karkonoskich w Ponikli; warsztaty firmy Rautis w Ponikli; Muzeum Karkonoskie w Jilemnicach; Muzeum Karkonoskie we Vrchlabí z wystawami w zabytkowych „czterech domkach” z podcieniami, gdzie swoją siedzibę ma także Ośrodek Informacji Turystycznej Dyrekcji KRNAP.

Do dotychczasowych przystanków po polskiej stronie dołączyły w 2014 roku kolejne – Huta Szklarska Krysztalowa Julia oraz studio Borowski w Bolesławcu. Wyjątkową okazją do podziwiania zręczności rzemieślników jest tradycyjnie w sierpniu organizowana impreza „Święto Ceramiki”, odbywająca się na rynku w Bolesławcu. www.viafabrilis.eu

Huta Julia w Piechowicach

Studio Borowski w Bolesławcu

„Święto Ceramiki” w Bolesławcu

Zabytki Dolnego Śląska w miniaturze

W Kotlinie Jeleniogórskiej zachowało się wiele zamków, pałaców, wież. Na szczęście II wojna światowa obeszła się z tym regionem łagodnie, zabytki przetrwały ją bez większej ujmy... W 2003 roku na terenie nie działającej już dziś fabryki dywanów w Kowarach powstał Park Miniatur Zabytków Dolnego Śląska. Jego założycielem i właścicielem jest Marian Piasecki. Przez ćwierć wieku podróżował po świecie, poznał różne kultury i zabytki. Zawsze jednak z chęcią wracał do domu, do krainy swojego dzieciństwa. Ojciec architekt zasiał w nim zainteresowanie sztuką, nauczył zauważać piękno i harmonię architektury. Pan Marian stał się co prawda specjalistą od systemów zabezpieczania reaktorów jądrowych, ale architektura pozostała jego hobby. Po powrocie z Zachodu, gdzie przez wiele lat pracował, wynajął halę fabryki dywanów w Kowarach, zatrudnił absolwentów jeleniogórskiej Szkoły Rzemiosł Artystycznych. Pierwsze miniatury zostały przedstawione w 2003 r. Dziś, po dwunastu latach ciężkiej pracy, Park Miniatur rocznie odwiedzają setki tysięcy turystów.

Marian Piasecki, właściciel Parku Miniatur w Kowarach

Sam Marian Piasecki mówi o tym: „Jestem dumny z dokładnego odwzorowania detali. To efekt dokładnej pracy i zdolności modelarzy. Wspólnie stworzyliśmy miasteczko miniatur, składające się z ponad czterdziestu wspaniałych modeli dolnośląskich budowli, zmniejszonych w skali 1:25. Są wśród nich też miniatury czeskich obiektów – pałaców we Vrchlabi i Jilemnicach. Park czynny jest przez cały rok. Większość eksponatów zostaje na dworze również w zimie. W tym roku na naszych gości czekać będzie powiększony parking, dzieciom zaoferować chcemy dmuchany zamek ze zjeżdżalnią, dorośli zobaczą, jak powstaje zamek we Frydlancie. Uczniowie szkoły średniej w czeskim Kopidlne zajmują się zielenią parku i rozpoczną przygotowania terenu pod planowaną w ogrodzie kolejkę.“

Strona tytułowa przewodnika po zabytkach Dolnego Śląska

Kościółek Wang w Karpaczu

W Parku Miniatur w Kowarach zobaczyć można takie zabytki, jak:

Krzeszów – opactwo cysterskie w Krzeszowie to prawdziwa perła baroku. Usytuowane jest na granicy Śląska i Czech. Model przez sześć miesięcy budowało ośmiu modelarzy.

Chełmsko Śląskie – Domy tkaczy, znane jako „Dwunastu Apostołów” znajdują się w miasteczku Chełmsko Śląskie. W trudnych warunkach we dnie i w nocy pracowali w nich tkacze. W domu nr 15 znajduje się dziś muzeum, w którym można zapoznać się z historią lokalnego tkactwa. Miniaturę budowało trzech modelarzy przez dwa miesiące.

Cerkiew pw. św. Archanioła Michała w Sokołowsku – prawosławna kaplica w Górach Suchych. W Sokołowsku i Szczawnie-Zdroju leczono się wielu pacjentów z Rosji, w tym rodzina carska. Specjalnie dla nich z czerwonych cegieł wybudowano kaplicę. Model budowało trzech modelarzy przez dwa miesiące.

Zamek Książ stoi niedaleko Wałbrzycha od XII wieku. Jest jednym z najstarszych w Polsce. Na otaczających zamek skałach powstały przepiękne barokowe ogrody. Dzięki swojej wielkości i architekturze, należy do najpiękniejszych miniatur Parku. Model budowało dziewięć modelarzy przez dwa lata.

pałac Wojanów

w Świdnicy, który swą funkcję pełni do dziś. Wzrok przyciągają malowidła na drewnie i ambona. Miniaturę budowało dziewięć modelarzy przez cztery miesiące.

Starówka w Jeleniej Górze. Jelenia Góra to symboliczna stolica Kotliny Jeleniogórskiej i polskich Karkonoszy. W jej centrum znajduje się m.in. ratusz z dobudówkami, Brama Wojanowska, gotycki kościółek św. Anny. Model budowało trzynastu modelarzy przez cztery miesiące.

Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze to najpiękniejszy jeleniogórski zabytek. Wybudowano go w latach 1709–18. Fundatorami byli tutejsi protestanci, wzorem sztokholmski Kościół Katarzyny. Kościół zbudowano tak, żeby mogło się w nim zmieścić jak najwięcej wiernych – na dole i w dwóch piętrach empor usiąść może

przez jeden rok.

Baszta Bracka w Lubaniu dominuje nad centrum miasta od strony południowej. Potężna kamienna wieża, wybudowana w XIV wieku jako część fortyfikacji, ma 45 metrów wysokości. Model budowało dwóch modelarzy przez dwa miesiące.

Dom Gerharta Hauptmanna w Jagniątkowie to willa, w której do swojej śmierci mieszkał Gerhart Hauptmann, śląski literat, laureat Nagrody Nobla za literaturę. O domu pisał w kontekście „odbudowy swojej duszy”. Dziś mieści się tu muzeum. Model budowało sześciu modelarzy przez trzy miesiące.

Zamek Chojnik leży na terenie Pogórza Karkonoszy na granitowym wzgórzu Chojnik o wysokości 627 m n.p.m. Góra pokryta jest granitowymi skałkami, tworzącymi labirynty o tajemniczej atmosferze. Na zamku organizowane są turnieje rycerskie, w okolicy znajdziemy piesze szlaki turystyczne. Model budowało dziewięć modelarzy przez dziewięć miesięcy.

Wieża Rycerska w Siedlęcinie jest najlepiej zachowanym

przykładem średniowiecznej architektury tego rodzaju na Dolnym Śląsku. Prawdopodobnie wieża była otoczona murami z fosą wodną, zasilaną wodami Bobru. Model budowało czterech modelarzy przez dwa miesiące.

Kościół Świętego Maternusa w Lubomierzu stanowi część monumentalnego klasztoru. Piękna architektury i kunsztu budowniczych dowodzi fasada kościoła. Model budowało siedmiu modelarzy przez dwa miesiące.

Lubomierz – starówka z ratuszem. Obiekt przetrwały II wojnę światową. Dzięki wyjątkowemu wyglądowi stały się sceną wielu filmów. Model budowało siedmiu modelarzy przez dwa miesiące.

Zamek Czocho leży na brzegu Jeziora Leśniańskiego, powstałego na Kwisie w wyniku przegrodzenia rzeki zaporą. Zamek wybudował czeski król Wacław II w II połowie XIII wieku. Model budowało sześciu modelarzy

Karpacz – Muzeum Sportu i Turystyki mieści się w charakterystycznym dla Górnych Łużyc i Dolnego Śląska domu przysłupowym. Wystawy poświęcone są rowojowi turystyki i sportów zimowych, a także ochronie przyrody. Model budował jeden modelarz przez trzy miesiące.

Kowary – ratusz. Początki miasta sięgają XII wieku i związane są z górnictwem. Po 1945 r. pod nadzorem specjalistów z ZSRR wydobywano tu uran. Ratusz wybudowano w latach 1768–88, wzorem była Brama Brandenburska w Berlinie. Model budowało pięć modelarzy przez dwa miesiące.

Pałac we Vrchlabi wybudowano na wzór włoskiego kasztelu, tzn. małej twierdzy z narożnymi wieżami i czterema skrzydłami otaczającymi środkowy dziedziniec. Dziś jest siedzibą urzędu miasta. W sezonie letnim można obejrzeć zabytek z przewodnikiem z Regionalnego Centrum Informacji Turystycznych we Vrchlabi. Model budowało siedmiu modelarzy przez trzy miesiące.

Pałac w Jilemnicach – siedziba Muzeum Karkonoskiego w Jilemnicach. Można tu podziwiać m.in. unikatową ruchomą szopkę stworzoną przez Jachym Metelkę, a także wystawę poświęconą Janowi hrabiemu Harrachowi. Model budowało trzej modelarzy przez sześć miesięcy.

Zamek Chojnik

Kościół Pokoju w Świdnicy. Powojnie trzydziestoletniej, która wygrana została przez katolików, ewangelikom zezwolono na wybudowanie tylko trzech świątyń. Materiały miały być nietrwałe – drewno, glina i słońce. Jednym z tych kościołów jest kościół

Nowy park miniatur v Mysłakowicach

Przy trasie Jelenia Góra - Karpacz leży miejscowość Mysłakowice. Niedawno powstał tu park miniatur najslawniejszych budowli pięciu kontynentów. Modele wykonane są w skali 1:25, 1:50 i 1:100. Zastosowanie różnej skali miało na celu uwidocznienie detali poszczególnych budowli. Każdy obiekt opatrzony jest opisem, zawierającym informacje z jego historii oraz kilka innych ciekawych faktów. Przy parku miniatur znajduje się bezpłatny parking.

Zapraszamy do przyjazdu i podziwiania unikatów światowej architektury. Należy do nich między innymi na przykład: Burż al-Arab (Wieża Arabów) - sławny kształtem przypominający żagiel luksusowy hotel w Dubaju, Wieża Eiffla, uznawana za

symbol Paryża, Twin Towers - zniszczone dwie wieże kompleksu World Trade Center w Nowym Jorku, znane jako WTC 1 i WTC 2, Tower Bridge w Londynie - most zwodzony na rzece Tamizie w pobliżu Tower of London, Tadž Mahal - świątynia-grobowiec

położony w Agrze (Indie), Statua Wolności w Nowym Yorku na wyspie Liberty Island, Statua Chrystusa Odkupiciela - Pomnik Jezusa Chrystusa wzniesiony na szczycie góry Corcovado w Rio de Janeiro w Brazylii, Sfinks - monumentalny posąg znajdujący

się w Gizie koło Kairu, Partenon - świątynia poświęcona greckiej bogini Atenie, Opera w Sydney na przylądku Bennelong Point, Mur Chiński - system obronny w północnych Chinach składający się z naturalnych zapór, wież obserwacyjnych oraz murów obronnych, Ponte di Rialto - najslawniejszy most Wenecji, Krzywa Wieża w Pizie, Brama

Brandenburska - najbardziej rozpoznawalny symbol Berlina, Biały Dom - oficjalna siedziba prezydentów USA w Waszyngtonie i wiele innych.

Więcej informacji na:
www.budowleswiata.com

www.budowleswiata.com

Zamek Kliczków jest porównywalny z zamkami nad Loarą we Francji. Dziś służy jako prywatny, luksusowy hotel. W pobliżu znajdziemy jedyny w Polsce cmentarz koni. Model budowało siedmiu modelarzy przez sześć miesięcy.

Pałac w Jilemnicach. Jego model budowało 3 modelarzy przez 6 miesięcy.

Dom Kołodzieja w Zgorzelcu z roku 1822 jest cennym przykładem lużyckiej architektury. Piętrowy dom przysłupowy z piętnem w konstrukcji ryglowej zdobią metalowe kute drzwi. Dziś mieści się tu hotel i restauracja. Model budowało trzech modelarzy przez trzy miesiące.

Gorlitz - ratusz. Ogromny kompleks ratuszowy składa się z wielu części, w tym z wieży. Model budowało ośmiu modelarzy przez pięć miesięcy.

Mysłakowice - letnia rezydencja pruskich królów. Początki

Pałac we Vrchlábi

objektu sięgają średniowiecza. Dziś mieści się tu szkoła. Model budowało dwunastu modelarzy przez trzy miesiące.

Mysłakowice - kościół pruskich królów powstał obok ogrodu pałacowego. Model budowało siedmiu modelarzy przez trzy miesiące.

Mysłakowice - domy tyrolskie wybudowane zostały 1837 r. wieku przez austriackich przesiedleńców z Tyrolu, którzy z powodów religijnych zmuszeni byli opuścić swoją ojczyznę. Wybudowali oni 67 domów, część zachowała się do dziś. Model budował jeden modelarz przez trzy miesiące.

Pałac Łomnica - pałac, którego historia sięga średniowiecza. Dziś służy przedsięwzięciom kulturalnym i artystycznym. Na parterze znajduje się stała wystawa poświęcona Dolinie Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej. Model

budowało sześciu modelarzy przez dwa miesiące.

Dom wdowy, Łomnica - po śmierci właściciela pałacu, mieszkała tu wdowa po nim - stąd nazwa. Dziś mieści się tu restauracja i hotel. Obejrzeć tu można obrazy i pamiątki po czasach przedwojennych. Model budowało czterech modelarzy przez jeden miesiąc.

Pałac w Dąbrowicy powstał prawdopodobnie jako dwór w XV wieku. Obecni właściciele prowadzą prace renowacyjne. Model budowało trzech modelarzy przez dwa miesiące.

Pałac Wojanów - pałac leży w dolinie Bobru. Podczas II wojny światowej w pałacu urządzono obóz pracy dla robotników przymusowych, dziś mieści się tu luksusowy hotel. Model budowało sześciu modelarzy przez dwa miesiące.

Pałac Bobrów - model przedstawia pałac z końca XIX wieku. Jest niedostępny i zrujnowany, trwa remont. Model budowało sześciu modelarzy przez dwa miesiące.

Schronisko „Szwajcarka“ należy do najstarszych obiektów turystycznych na terenie polskiego pogranicza. Jako jedyne jest całkowicie drewniane. Był to domek myśliwski - na pierwszym piętrze mieszkał książę, parter zarezerwowany był dla myśliwych. Schronisko leży na skrzyżowaniu szlaków turystycznych pieszych i rowerowych. Od powstania nie było przebudowywane, zachował się oryginalny charakter architektury. Model budowało trzech modelarzy przez jeden miesiąc.

Pałac Karpniki - zgodnie z legendą założyli go templariusze. Pałac wybudowano w stylu neogotyckim, rozpościera się z niego wspaniałe widoki na Góry Sokole. Model budowało czterech modelarzy przez dwa miesiące.

Pałac Dębowy w Karpnikach - pałacyk wybudowano w 1875 r. Właścicielem był Ulrich Maximilian von Saint-Paul-IIIaire, który do otaczającego pałacyk parku sprowadzał z podróży różne ciekawe rośliny. Model budowało dwóch modelarzy przez jeden miesiąc.

Pałac Miłków - pałac powstał w miejscu dawnego dworu obronnego. Dziś mieści się tu luksusowy hotel. W przyległym parku rosną cenne drzewa. Model budowało trzech modelarzy przez dwa miesiące.

Obserwatorium meteorologiczne i Kaplica św. Wawrzyńca na Śnieżce, najwyższym szczycie Karkonoszy. Model obserwatorium budowało pięciu modelarzy przez trzy miesiące. Model kaplicy budowało dwóch modelarzy przez jeden miesiąc.

Strzecha Akademicka - schronisko należące do najstarszych w Karkonoszach. Najpierw znajdowała się tu buda pasterska, od XIX wieku korzystali z niej też turyści. Miejsce odwiedziło wiele znanych osobistości - np. J. W. Goethe. Model budowało trzech modelarzy przez dwa miesiące.

Szczegóły na miniaturach przybliżają turystom rzeczywisty wygląd zabytków.

Schronisko Samotnia - początkowo w domku mieszkał strażnik, pilnujący pstrągów rodziny Schaffgotschów. Schronisko leży nad połodowcowym jeziorem, dziś służy turystom. Model budowało dwóch modelarzy przez dwa miesiące.

Kościółek Wang w Karpaczu należy do najczęściej odwiedzanych miejsc polskich Karkonoszy. Wybudowany w XII wieku w Norwegii, w XIX wieku przewieziony został do Karpacza. Model budowało czterech modelarzy przez dwa miesiące.

Pałac Myśliwski w Bożkowie był największym pałacem Kotliny Kłodzkiej. Model budowało siedemnastu modelarzy przez pięć miesięcy.

Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Budynek ten to pierwotnie młyn papierniczy, dziś mieści się w nim muzeum, w którym można nie tylko zapoznać się z historią produkcji papieru, ale też samemu spróbować zrobić papier czerpany. Model budowało ośmiu modelarzy przez trzy miesiące.

Wrocław - ratusz. Budynek pochodzi z II połowy XIII wieku. Należy do najpiękniejszych zabytków architektury swojego rodzaju w Europie. Mieszczą się tu wystawy Muzeum Sztuki Mieszczańskiej. W suterenie jest Piwnica Świdnicka - jedna z najstarszych w Europie restauracji. Model budowało ośmiu modelarzy przez cztery miesiące.

Więcej na: www.park-miniatur.com

